



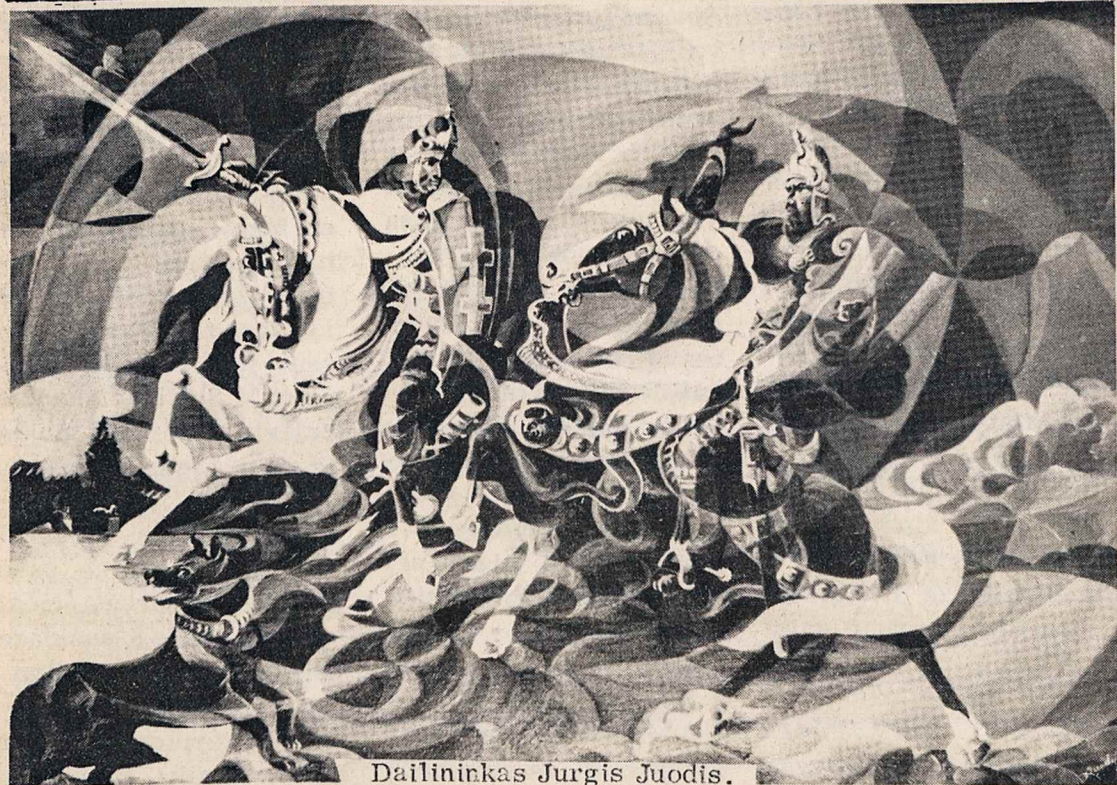
NEPRIKLAUSOMA LIE TU VA

The oldest and biggest Lithuanian newspaper in Canada.

Le plus gros et plus vieux journal Lituanien au Canada.

Seniausias tautinės demokratinės minties savaitraštis Kanadoje.

NR. 11 (1087) * JUBILIEJINIAI - 50 Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir sustiprinimo kovos už Lietuvos laisvę - METAI * 1968 M. KOVAS - MARS - MARCH 13. * XXVI METAI * LITHUANIE INDEPENDANTE * INDEPENDENT LITHUANIA * Postage paid at Lachine, P.Q.



Dailininkas Jurgis Juodis.

Vytautas Didysis ir Kęstutis išplėtė Lietuvą nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų, dabartiniai Lietuvos valdovai baigia ją parceliuoti, atiduodami Lietuvos etnografinės srytis tarp Rusijos, Gudijos, Lenkijos ir Latvijos. Iki kol tas tęsis?

IVYKIŲ APŽVALGA

TARPTAUTINIAI FINANSINIAI SUNKUMAI DAR NEPRAĖJO

Dar tebevyksta didelės pastangos stabilizuoti didžiųjų valstybių, ypač valstybių, kurių pinigų kursas yra daugelio valstybių valiutų pagrindas, nes jų kursas nustatytas pagal didžiųjų valstybių pinigų kursą, kaip kad savo metu, Lietuvoj įvedant Lito valiutą, jis buvo pagrįstas Amerikos dolerio kursu. Todėl, kai susvyruoja didžiųjų valstybių pinigų kursas, ypač Didžiosios Britanijos, su kuria glaudžiai susiję Britanijos Bendruomenės valstybės (jų tarpe ir Kanada) arba Jungtinių Amerikos Valstybių, kurių doleris yra daugelio valstybių pinigų lyg ir pagrindas, tai atsiliepia ir tų valstybių pinigų kursui.

Todėl Didžiosios Britanijos svaro susvyravimas tuojau palietė jos Bendruomenės valstybių pinigų kursą, taigi ir Kanados. Todėl išliko susirūpinimas išlaikyti Kanados dolerio kurso pastovumą.

Normaliam pinigų kursui išlaikymui kenkia spekuliantų veikla, kurios tikslas lengviau pasipelnyti. Tai liečia valiutas, pagrįstas auksu ir neliečia valstybių, kaip Rusija, kurios pinigai yra tiksliai tos valstybės santarminis ženklas, o faktinai visiškai bevertis.

Valiutinė krizė prasidėjo nuo Anglijos. O kadangi Anglija turi didelę valstybių bendruomenę, tai Anglijos krizė palietė ir jos bendruomenę, nors pav. Australija jau yra prisiderinus prie dolerio kurso, o Amerika (JAV) bando pinigų kursą išlaikyti palaikydama aukso kursą nejudinamą 35 dol. už vieną unciją, dėl ko prasidėjo aukso supirkimas, tačiau dabar jau sus-

tojas. Praėjusią savaitę aukso supirkimo karštligė pasiekė aukščiausią laipsnį Europoj, kad Amerika turėjo pagelbėti ir pasiuntė Europai apie milijardą dol. aukso.

Praėjusią savaitę Bazelyje, Šveicarijoje įvyko 7-ųjų Europos valstybių konferencija pinigų klausimu. Joje dalyvavo ir Amerikos atstovai. Nusistatyta aukso kainą išlaikyti, kaip nusistatyta JAV: 35 doleriai už vieną aukso unciją.

66 KOMPARTIJOS SUSITARĖ

Vengrijos sostinėje Budapešte įvyko konsultatyvinis 66-rių kompartijų susirinkimas, kuris susitarė viso pasaulio kompartijų susirinkimą šaukti šių metų rudenį Maskvoj. Konsultatyvinio susitarimo biuletenis konsultuoja visų sutarimą, tuo tarpu Rumunijos delegacija iš susirinkimo demonstratyviai išėjo, Prancūzijos ir Italijos komunistai Kremlių kritikavo labai aštriai ir spėjama, kad nesutarimai tęsis vėliau ir spėjama, išsiplės, nes Pekino komunistai laukia, kad Kremliuje susirinkę komunistai, Maskvai diriguojant, bandys nuvertinti Pekino komunistus su Mao priešakyje, o tas jiems, siekiantiems pirmavimo, nepriimtina. Maskvos ir Pekino santykius painioja karas Vietnam, kur ir Pekinas ir Maskva eina ranka rankon.

KARAS VIETNAME EINA AŠTRYN

Du Vietkongo puolimai, iš tikrųjų tai Rusijos ir Kinijos puolimai, Pietų Vietnamo nepasisekė, nors buvo organizuoti apgaulingai ir labai slapta. Dabar komunistai, Maskvos ir Pekino sutartinai diriguojami, apginkluoti,

ir aprūpinti kariniu vadavimu, padarė jau trečią Pietų Vietnamo ušpuilimą-ofensyvą. Ir ši trečioji ofensyva atmušta.

Atrodo, kad karas, Maskvos ir Pekino dėka, užsitęs. Jau liovėsi kalbos apie karo baigmą. Bet Pietų Vietnamas ir Amerika vis dar tebekalba apie karo ribojimą, neplėtimą. Hanojus vis dar neliečiama. Tačiau, nori ar nenori, karas plinta.

RODEZIJOS PADĖTIS KINTA

Po Rodezijos Ian Smith nusistatymo vienašališkai paskelbti Rodeziją respublika, valdoma vien baltųjų, vyko derybos susitvarkyti taip, kad ši juodųjų žmonių valstybė būtų valdoma sutartinai baltųjų ir juodųjų žmonių, bet Smith nesutinka ligi šiol. Dabar tačiau Rodezijos baltųjų valdžia pakorė 3 juodukus, kurių karalienė Elzbieta pasigailėjo. Tai jau yra esmingas Smitho valdžios atsimetimas nuo Britanijos Bendruomenės. Kuo šis konfliktas pasibaigs, dabar dar sunku pasakyti, nes Afrikos valstybės ypač griežtai nusistato prieš Smitho valdžią.

ŽINIOS TRUMPAI

- Egipto prezidentas Nasser atšaukė kaltinimus Amerikai ir Anglijai, kuriuos jis buvo pareiškęs karo metu su Izraeliu, kad Amerika ir Anglija padeda Izraeliui. Jis buvęs suklaidintas Jordano karaliaus Husseino.
- Bulgarijos sostinėje Sofijoje buvo susirinkusios Varšuvos pakto valstybės pasitarti. Dalyvavo ir Rumunija, bet bendrojo akto nepasirašė.
- Vakarų Berlyne posėdžiavo Vakarų Vokietijos parlamentas ir ministrų kabinetą. Rytinis Berlynas užprotestavo ir pareiškė, kad griebsis kontrapriemonių.
- Šiaurinės Korėjos pagrobtojo "Pueblo" laivo įgula atsiuntė visų įgulos narių pasirašytą pareiškimą, kuriame sakoma: jeigu Amerikos valdžia prisipažins, kad "Pueblo" pažeidė teritorinius Š. Korėjos vandenius, tai laivas bus paleistas.
- Tailando valdžia pareiškė, kad iš Laos į Tai-



FINANSINĖ PADĖTIS KANADOJE

Piniginė krizė palietė Kanadą kaip Didžiosios Britanijos bendruomenės narį. Kanados vyriausybė susirūpino išlaikyti Kanados dolerį. Pirmasis bandymas tačiau nepasisekė dėl kabineto neapdairumo, nes įneštas parlamentan įstatymas numatęs 5 procentų mokesčių pakėlimą, buvo opozicijos pastangomis atmestas, ir įvyko politinė krizė. Šis kabineto neapdairumas, sukėlęs jo krizę dėl grynai techninių priežasčių, vis dėlto neigiamai paveikė Kanados dolerį, dėl ko kabineto susirūpinimas rasti kitų priemonių viešon mokesčių pakėlimo 5%.

Federalinis kabinetas jau rado ir patvirtino. Be ko kita numatyta sumažinti biudžetines išlaidas ir vieton mokesčių pakėlimo 5%, susitarta pakelti 3 procentais. Dėl šių ir dar kitų priemonių, kurios yra labai svarbios visai valstybei, min. pirm. L. Pearson susitarė ir su opozicijos vadu Stanfieldu. JAV taip pat Kanadai padeda. Todėl tikimasi, kad Kanados doleris apytikriai išsilaikys.

● Kanadoje per metus elektros pareikalavimas pakilo 11,6%.

● Nanaimo Co. pasirašė 1,020,092 dol. kontraktą pastatyti Aliaskoje 130 mylių plačiakelį.

● Energy Department padarė naujus rinkiminių apygardų žemėlapius.

● Konstatuojamas žymus gyvenamųjų namų statymas visoje Kanadoje.

● Vakarų Berlyne posėdžiavo Vakarų Vokietijos parlamentas ir ministrų kabinetą. Rytinis Berlynas užprotestavo ir pareiškė, kad griebsis kontrapriemonių.

● Šiaurinės Korėjos pagrobtojo "Pueblo" laivo įgula atsiuntė visų įgulos narių pasirašytą pareiškimą, kuriame sakoma: jeigu Amerikos valdžia prisipažins, kad "Pueblo" pažeidė teritorinius Š. Korėjos vandenius, tai laivas bus paleistas.

● Tailando valdžia pareiškė, kad iš Laos į Tai-



JAV ir Kanados III-tyčia Tautinių Šokių Šventės komitetas. Sėdi iš kairės: Inf. vedėja R. Domarkaitė, pirmininkas dr. Leonas Kriaučiūnas, vicepirmininkė M. Rudienė ir sekretorė R. Kučienė. Stovi: chorų kord. J. Paštukas, išdinininkas J. Pakalka, muz. dalies vedėjas muz. J. Zdanis, vykd. vicepirmininkas V. Kleiza, repertuaro kom. pirm. Br. Shotas. Nuotraukoje trūksta informacijos kord. V. Radžiaus, V. Noreikos nuotrauka.

Čia, kairėje, matomi svarbiausieji konkurentai ir Kanados Liberalų lyderius iš viršaus į apačią: Trudeau, Winters ir Paul Martin.

KANADOS LIBERALŲ TARPUSAVĖ KOVA

Liberalams renkant lyderį, išsivysto tarpusavė kova. Dabar susidomėjimą sukėlė min. Winters grįžimas į kandidatus, kai jis buvo atsisakęs. Kodėl jis vėl stato savo kandidatūrą? Kovos užkulisuose aiškėja, kad Trudeau, kuris atrodo daugiausia turi šansą iškilti ne tikrai Liberalų lyderius, bet ir į Kanados federalinius premjerus, kelias baime kapitalo magnatams, nes Trudeau pažangus ir galvojęs apie reformas. Todėl Winters, kuris taip pat yra pasižymėjęs kaip valstybininkas, dešiniųjų paskatintas, sugrįžo į kandidatus. Dešinieji iš jo tikisi konservatyvios politikos, kuri kapitalo savininkams yra geriausia. Kuo ši kova pasibaigs dar nežinia. Ji faktinai dar tikrai išsibėgėja.

landą veržiasi komunistai.

● Londone su DB min. pirm. Wilsonu tarėsi NA TO gen. sekretorius, kuris ištikinėjo Wilsoną, kad Amerikos kariuomenės buvimas Europoj yra būtinas jėgų pusiausvyrai išbalansuoti tarp Vakarų ir Rytų.

● JAV prezidentas Johnsonas išstato savo kandidatūrą į prezidentus.

● JAV mokslininkai išrado naują kompiuterį, kuris per vieną minutę padaro darbą, kurį vienas žmogus padarytų tiksliai per 34 milijonus metų.

● Į Ameriką pabėgo Čekoslovakijos karo štabo viršininkas gen. Seina su visa šeima. Dėl to kilo krizė: apkaltintas prezidentas Novotny ir teismas, kurio sprendimu prieš keliolika metų buvo su naikinti žymūs komveikėjai. Krizė tęsiasi.

● Madride ir Varšuvoje vyksta studentų demonstracijos. Visur kovoja

Lietuvių gyvenimo reiškiniai

KONFERENCIJA BALŲ LIETUVOJE NAUJAS VYSKALBOTYROS KLAUSI - KUPAS

"Tiesa" paskelbė tokią žinią: Vakar Telšių katedronomis Pensilvanijos valstijoje vyskupu konsekruotas ybiniame universitete. Telšių vyskupijos valdyto- Konferenciją daugiausia jas monsijnoras Juozapas rūpinasi to universiteto Pletkus. Konsekravimą profesorius dr. W. R. Schatliko Kauno arkivyskupimastieg-baltų kalbų žino jos ir Vilkaviškio vyskupivas. Šioje konferencijojejos valdytojas vyskupas Juo dalyvaus 15 Amerikos universitetas Matulaitis-Labukas. versitetų mokslininkų ir Jam asistavo Rygos arkikeli lietuviai kalbininkai. vyskupijos ir Liepojos vyskupijos valdytojas vyskupas Julijonas Vaivuodas ir Telšių kapitulios pirmininkas prelatas Rapolas Kuodis. Iškėlmėje dalyvavę daugelis kunigų iš kitų vietų. Naujas vyskupas kilęs iš Gujėnų kaimo valstiečių, netoli Grinkiškio. Jam dabar 73-ti metai.

LIETUVIŲ DIENA

Parapijos tradicinė Lietuvių Diena šiais metais bus birželio 16 d., parapijos kieme ir Marshall High School auditorijoje. Šių metų mūsų Lietuvių Diena bus Lietuvos 50 metų jubiliejus ženkle. Yra planuojama puiki ir graži programa. Bus pašto ženklų ir dailės parodos, dalyvaus kvietinis solistas. Parapijos choras, vedamas komp. Broniaus Budriūno išpildys naują kantatą "Gintaro krašto baladė", žodžiai prof. dr. Elenos Tumienės. Muzika-Br. Budriūno.

LIETUVOJE SPAUSDINAMAS VILNIAUS MIESTO ISTORIJS I TOMAS

Jo autoriams yra d. J. Jurginis, V. Merkys ir A. Tautavičius. Istorijos I tomas apims laikus nuo seniausiųjų iki "spalio revoliucijos" PANEVŽYJE ATIDARYTAS NAUJAS TEATRAS

Ligšiol Miltinio vedamas teatras, kurio žiūrėti atvyksta autobusai žmonių net iš Leningrado, persikėlė į naujus pastatus, kuriuose esą pastatyti moderniškai: turi sukamą sceną, ji gali būti ir kilnojama aukštyne ir žemyn.

● Kauno liaudies ansamblis "Rūta" esąs pakviestas koncertuoti į Angliją.

● Vis daugiau rusiškų pavarčių Lietuvoje pradeda mirtis naujos salės statyba.

dėl laisvės.

● Saragat ruošias paleisti Italijos parlamentą.

● Liberija paneigė Afrikos valstybių gen. sekretoriaus pareiškimą, kad Afrikos valstybių susirinkimas pareikalavo Izraelį atsitraukti į prieškarines ribas.

● Prieš Čekoslovakijos prezidentą A. Novotny kilo didė audra. Kas sovietijoje neįprasta, reikalauja jį atsistatydinti ir peržiūrėti jo įvykdytus teismus.

UŽ DAUGELĄ IR JANUŠKĄ į SLA Pildomąja Tarybą New Yorko ir Detroito kuopos atidavė beveik visus balsus, viso per 100 balsų.

LANGELESAPYLINKĖS Lietuvių Bendruomenės visuotinis metinis susirinkimas įvyksta 1968 m. kovo 17 d., sekmadienį, parapijos salėj.

● Čekoslovakijoje, sostinėse Prahos universiteto studentai masiškai pagerbė Jan Massaryką, paslaptinomis aplinkybėmis žuvusį.



NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITUANIE INDEPENDANTE
INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! For liberation of Lithuania!
Už ištikimybę Kanadai! For loyalty to Canada!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĘ "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA".

Redaktorius Jonas Kardelis
Administratorius Pranas F. Paukštaitis.

Tel. 366-6220

7722 George Street LaSalle, Montreal-- Quebec-- Canada.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:
Kanadoje\$6.00 Canada\$6.00
Amerika ir P. Amerika\$6.50 America & S. America\$6.50
Visur kitur\$7.00 Other Countries\$7.00
Atskiras numeris\$0.15 Single copy\$0.15

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba pašto ženklais).
Ilgalaikiai skelbimai, susitarus, gauna iki 50% nuolaidos.

SEPTYNIOS DIENOS LIETUVOJE



MIRĖ PROF. M. KAVECKIS

Vasario 28 d. mirė 79 metų sulaukęs prof. dr. Mykolas Kaveckis, palaidotas kovo 1 dieną Kaune.

Prof. M. Kaveckis buvo gimęs Oldenburge, kur jo tėvai buvo atsikėlę iš Mažeikių ap. Buvo baigęs Char-kovo universitetą ir specializavosi Kijevo Politechnikos institute. Jo specialybė geologija, mineralogija, kristalografija. Jis buvo tu mokslų daktaras.

Prof. M. Kaveckis savo specialybės mokslus dėstė Vytauto universitete Kaune, Politechnikos Institute taip pat Kaune ir Vilniaus universitete, o Lietuvos Mokslų Akademijoje buvo Geologijos ir Geografijos instituto mineralinių žaliavų sektoriaus vadovas. Ir kompartijai nepriklausė.

15-SIS LIETUVOS KOMJAUNIMO SUVAŽIAVIMAS
Vasario 28 d. Vilniaus profesinių sąjungų rūmuose įvyko komсомоlo suvažiavimas. Pirmasis organizacijos sekretorius V. Morkūnas aiškiai pasakė, kad Rusijos komunistų partijos suvažiavimas ne tik "nubėrė žėlesnės lenininio komjaunimo veiklos programą, bet ir išvystė vidinio komjaunimo gyvenimo principus, nubėrė kelius jaunimo komunistiniam auklėjimui tobulinti".

Tai gi yra aišku, kad Lietuvos jaunimas daromas rusų įrankiu, pajungtu Rusijos imperializmo tikslams. Dabar vedamas ant rusų pavadžio, jis dar daugiau pažabojamas. Toks jaunimas tai ne savarankus, ne laisvo galvojimo, ne ateities kūrėjas, o avių banda, kurią gano pono "vyresnio brolio"/ptemenys. Gailla tokio jaunimo.

DIDELĖ NAUJIENA LIETUVOJE

Tiesa, aprašydama "perebieščiko" Juozo Žiugždos 75 metų sukaktuves, prasiitaria: "Būdamas Pažangios lietuvių inteligentijos gretose, J. Žiugžda" ir tt. O Žiugžda gi buvo Lietuvos socialdemokratų partijos gretose, kurioms komunistai neturėjo ligšiol kito termino kaip "social-pardavikai". Tat, ar komunistai socialdemokratų pripažįsta jau pažangiais?

MIFLAI NSFSEI ŠAULEI MONIKAI GRINKIENEI,
jos dėdei Juozui Kuzmickui mirus, gilią
užuojautą reiškiamė

L. K. Mindaugo Šaulių Kuopos
Valdyba ir nariai.

laimingesnis, kaip kad žmogus visuomet pasijunta laimingesniu, ku-

Prancūzija.

PrLBKRAŠTO TARYBOS
POSĖDIS

1968 m. vasario 25 Paryžiuje susirinko naujai išrinktoji Prancūzijos LB krašto taryba posėdžio, kuriame buvo išklaustyta PrLB rinkimų komisijos pranešimas, konstatuojantis PrLB krašto tarybos ir garbės teismo rinkimų teisėtumą.

PrLB krašto tarybos pirmininku buvo išrinktas Ričardas Bačkis, PrLB krašto valdybos pirmininku - kun. Jonas Petrošius, Antanas Mončys - vicepirmininku ir sekretoriumi, Petras Klimas - valdybos išdininku.

Į PrLB revizijos komisiją išrinkti Algirdas Julius Greimas - pirmininku, Beata Soriano - Mons-tavičiūtė ir Edvardas Vaiciekauskas - nariais.

PrLB krašto taryba, priėmusi krašto valdybos ir revizijos komisijos pranešimus, sekančiam tarybos posėdžiui numatė rinktis balandžio 19 d.

Šio posėdžio dienotvarkėje bus atstovų į PLB seimą rinkimai, naujo PrLB statuto paruošimas ir PrLB-nės veiklos svarstymas.

J. Amerikos V.

PAMINĖTA 50 LIETUVOS
SUKAKTIS

Vasario 11 d. Losangeliečiai iškilmingai minėjo 50 metų Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį. Iškilmėse dalyvavo ir Vilko pirmininkas dr. Valiūnas, kuris pasakė pagrindinę kalbą. Minėjimas turėjo tris pagrindines dalis: pamaldas, minėjimą ir banketą Statler viešbutyje. Minėjime meninę dalį išpildė šv. Kazimiero parapijos choras, vedamas komp. B. Budriūno. Choras pirmą kartą išpildė B. Budriūno sukurtą kantatą Lietuvos mokytojo garbei. Aukų surinkta rekordinė suma - apie 3000 dol.

Minėjimą rengė LA Liet. Tarybos skyrius, kuriam vadovauja p. Činga. Parapijos choras ir tautinių šokių grupė buvo pakviesta dalyvauti 5 ir 11 kanale TV. Šiame reikale daug pasidarbavo Juozas Kaributas. Prie City Hall buvo pakelta ir Lietuvos vėliava. Mažesnius minėjimus surengė parapijos šeštadieninės mokyklos, skautai ir Long Beach Lietuvių klubas. Būl.



DR. MARGERIS JAU NUSIVYLĖ?

JAV lietuvių laikraščiai rašo, kad dr. Margeris, nepaprastai liaupsinęs sovietinę santvarką, parašęs knygą apie ją, išsipardavęs Amerikoje ir išvažiavęs į Lietuvą, dabar... noris jau grįžti į Ameriką... Bet kas gi gali jį dabar išleisti?...

LIETUVIAI PASAULYJE

Šveicarija.

ŠVEICARIJA MINĖJO 50
METŲ

Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių nepriklausomybės sukaktuves.

Minėjimas pradėtas didžiąja spaudos akcija. Per 20 šveicarijos laikraščių Vasario 16 dieną buvo išsidėję straipsnius apie 50 metų Baltijos valstybių nepriklausomybės paskelbimo sukaktį. Iš tų laikraščių reikia išskirti p. prof. Ereto str. "Basler National" laikraštį. Visas didelis laikraščio puslapis buvo pašvęstas minėjimui. Be to, laikraštis buvo keletas iliustracijų iš Lietuvos ir Latvijos. Straipsnio pavadinimas "Stiebas, kuris nelūžta". Tame straipsnyje autorius išdėsto priežastis, kurios privedė Baltijos valstybes prie okupacijos, paskui nurodo tų trijų valstybių ūkį ir finansus ir kuriant jose teisinį pagrindą. Be jokių Marshallplan ir kitokių pašalpų, o grynai savo rankomis ir prakaitu tos tautos atsistatė karo ir okupantų visiškai sugriautą ūkį ir buvo pavyzdys kitoms valstybėms. Autorius numato dar vieną audrą, kurią turės pergventi tas nepalaužiamas stiebas, Baltijos tautos. Tai Tolimieji Rytai. 700 milijonų Kinijos tautų spaudžia Sovietų S-gą visu savo svoriu ir juo toliau, tuo tas spaudimas bus jaučiamas vis labiau. Ateis laikas, kada Sovietų S-ga bus priversta ieškoti kompromiso su savo pavergtom tautom, o ypač su Baltijos tautom. Tada sušvis toms tautom antras pavasaris, antras atgimimas.

Labai įdomus ir turinings buvo straipsnis Dipl. Šefo St. Lozoraičio "Basler Nachrichten". Kalbant apie tuos visus straipsnius, reikia pasakyti, kad didžiąją dalį darbų, kuris buvo reikalingas rašant tuos straipsnius, atliko pasiuntinybės patarėjai, dr. Gerutis. Nežiūrint to, kad p. Gerutis kaip ir visi tremty gyventieji lietuviai turi pelnytį savo pragyvenimui duoną dirbant biure, jis vis dėlto negailėjo savo sveikatos ir poilsio rašydamas tuos straipsnius.

Be spaudos tą minėjimą šventė ir radiofonas. Šveicarijos garbės pilietis, rašytojas dr. Saper, skaitė apie Baltijos tris tautas paskaitą. Kalbėdamas apie Lietuvą paskaitininkas paminėjo Vilnių, kuris buvo Pilsudskio užgrobtas ir apie Mickevičių.

Pats iškilmingumas buvo užbaigtas iškilmingu minėjimu visų trijų tautų Ciuriche "Du Pont" salėje. Į minėjimą buvo atvykę didžiųjų Šveicarijos laikraščių atstovai. Paskaitą skaitė direktorius p. Banaltis iš Vokietijos. Prelegentas labai vaizdžiai pailiustravo praeitį ir nurodė, kokie keliai turi vesti toms trijoms tautoms išlaisvinti. Po to buvo parodyti tautiniai šokiai. Tą minėjimą vėl visa šveicarų spauda paminėjo ir šiltai jį apibūdino.

Gg.

Urugvajus.

50 METŲ LIETUVOS NE-
PRIKLAUSOMYBĖS MI-
NĖJIMAS URUGVAJUJE

Mažiausioji Pietų Amerikos valstybėje teritoriniai ir laisviausioje šalyje, aktyvi lietuvių kolonija iškilmingai paminėjo 50 metų Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukaktuves.

Gaila tik, kad Vasario 16 proga dedant vainiką prie Urugvajaus herojo Artigas paminklo dalyvavo maža tik grupelė lietuvių, kai Montevideo gyvena tūkstančiai lietuvių. Sekančią dieną Urugvajaus Lietuvių Kultūros draugijai suruošus viešą minėjimą, šio krašto tautiečiai išrodė kiek aukštai vertina lietuvišką patriotizmą, savo nepaprastai gausiu dalyvavimu. Didelės ir erdvios U. L. Kultūros d-jos patalpos dabar pasirodė permažos, iš įvairiausių vietovių ir provincijos specialiai atvykus į minėjimą tautiečiams.

Minėjimas buvo pradėtas sugiedant Urugvajaus ir Lietuvos himnus. U. L. Kultūros d-jos pirmininkas A. Goda atidarė programą. Kalbą pasakė Lietuvos atstovas A. Grišonas ir aistringą žodį tarė lietuvių draugas, urugvajiečių žurnalistas J. P. Martinez Bersetche.

Meninę programą atliko lietuvių choras "Aidas", vedamas maestro V. Donelio, ir tautinių šokių ansamblis "Gintaras", išpildydamas: "Audėjus", "Žiogelį", "Lenciugelį", "Kepuraitę" etc., kuriais publika liko sužavėta.

Po oficialios programos sekė šokiai.

Girdėti, kad kai kitose lietuvių kolonijose dažnai nusiskundžiama lietuviškam jaunimo trūkumui ir susilaikymu dalyvauti su senimu tautinių susibūrimų metu, o čia patekęs jauteisi nelyg laisvoje Lietuvoje.

Kalbos, dainos, muzika ir net šokiai lietuviškai jaunimo vedami.

Urugvajaus lietuviai gali didžiuotis taip gražiai išauklėję savo atžalyną lietuviškoje dvasioje. Albinas Gumbaragis.



Jurgis Breivė
Lietuvos kovų už laisvę dalyvis Savanoris-Kūrėjas.

LIETUVOS LAISVĖS
KOVŲ PERŽVALGA

Prieš penkias dešimt metų 1918 metais Lietuvos Taryba Vilniuje vasario 16 d. paskelbė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktą. Ši linkma žinia nepaprastu greitumu pasiekė visus Lietuvos gyventojus. Antras ryžtingas ir drąsus atsiskaitymas į tautą min. pirm. M. Sleževičiaus: kas pajėgia ir gali imti ginklą ir ginti Lietuvos laisvę.

Pirmieji Lietuvos sūnūs ir dukros tai gerai suprato ir, palikę savo nuolatinius darbus, ėmėsi ginklo. Tuojau susidarė savanorių būriai, pulkai. Vėliau buvo šaukiami vyrai į kariuomenę. Per trumpą laiką komunistų gaujos buvo sutriuškintos ir iš Lietuvos išvartotos. Po to iš vakarų Kolčako armijos išbrovėliai prie Radviliškio - Šiaulių sutriuškinti.

Vėliau lenkų, sulaužius Suvalkų sutartį, Želgiovskio armija puolė Lietuvą okupuoti. Lietuvos armijos partizanai-savanoriai turėjo kietas kautynes prie Augustavo, Kapčiamiesčio, Varėnos, Lentvario, o prie Giedraičių ir Širvintų lenkų Želgiovskio armija buvo sutriuškinta, ir bėgo lenkai iš Lietuvos Vilniaus. Deja, tarptautinės paliaubų misijos parodymu buvo įsakyta Lietuvos armijai susilaikyti ir atsisitausti atgal, nes teritorinis klausimas būsiąs diplomatinio keliu išspręstas.

Prieš 50 metų vasario 16 dienos aktas buvo įgyvendintas. Lietuvos valstybė atstatyta ir ant demokratinių pagrindų pastatyta. Iš po I-o karo ir laisvės kovų griuvėsių nepaprastai greitai atsikūrė Lietuva visose gyvenimo srityse. Po dvidešimt trijų metų Lietuvos laisvės egzistavimo vėl rusų raudonasis komunizmas 1940 met. paverė Lietuvą. 1941 metais rudasis nacizmas okupavo Lietuvą. 1944 met. ir vėl paverė komunistinė diktatūra. Lietuvos miško broliai ir sesės iki 1957 metų gynė Lietuvos laisvę nepaprastai drąsiai ir narsiai, gal vienas prieš šimtą žūtbutinėse kovose.

Šių jubiliejinių 50 metų laisvės atkūrimo kovotojus savanorius-partizanus, Sibiro taigose nukankintus ir vergijoje kankinamus savo tėvus, seses ir brolius turime prisiminti.

Lietuvos laisvės kovų žygiai yra pareikalavę gyvybės aukų, per pusę milijono ar dar gali būti kokių nors murmėjimų prieš Lietuvos laisvės atkūrimo jubiliejinius metus? Breivė Jurgis.

L. K. K-jas Savanoris.

P. Lelis, Reik. Ved.

ATSAKINGOS PAREIGOS

RAŠO VLIKO VICEPIRMININKAS JUOZAS AUDĖNAS

Tokią pat šaltą žiemą kaip šiemet čia Niujorke, Vilniuje posėdžiavo Lietuvos Taryba. Tai buvo prieš 50 metų. Taryba paskelbė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo deklaraciją. Iš buvusių 20-ties tarybos narių, šandiedar yra du gyvi: Aleksandras Stulginskis, buvęs Lietuvos prezidentas, ke-lioliką metų kankintas Sibire ir Petras Klimas buvęs Lietuvos atstovas Paryžiuje, kuris vokiečių geštapo iš Paryžiaus i Lietuvą buvo varytas per 20 kalėjimų. Pagarba jiems.

Dabar mes švenčiame šios deklaracijos paskelbimo ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aukštinį jubiliejų. Švenčiame ir viešai apvaikščiame visame laisvajame pasaulyje, tik ne Lietuvoje, ne Vilniuje, kur nepriklausomybės atstatymo aktas buvo paskelbtas, nes Lietuva pavergta. Tačiau Lietuvoje gyvenanti tauta, savo sieloje švenčia kartu su mumis, nes žino ir supranta ne tik šios sukakties reikšmę, bet ir visa tai, ką Lietuvai davė 22-jų metų nepriklausomybė: tauta savarankiškai tvarkėsi, kraštą turėjo ir gražėjo.

Lietuvos išlaisvinimas iš dabartinės rusų okupacijos daug priklauso nuo pačios tautos, komunistinėje vergijoje gyvenančios, daug priklauso nuo mūsų-laisvųjų lietuvių pastangų ir veiklos, padedant kovojančiai tautai, o gal daugiausia priklauso nuo tarptautinių įvykių. Kai tarptautiniai įvykiai, anksčiau ar vėliau pradės reikštis Europoje tokioje pat formoje, kaip jie dabar reiškiasi Azijoje ir Afrikoje, atneš žymesnių pasikeitimų ir Europai, kurios didžioji dalis yra komunizmo vergijoje.

Kai rusų komunistų valdoma Sovietų Sąjunga ne tik Europoje, bet ir Azijoje turi užgrobusi didžiausius svetimu žemlų plotus ir pavergusi daug tautų, todėl labai nesaugūs yra sovietinio tautų kalėjimo rūmai iš visų pusių, o tuo labiau, kad ir pačioj Maskvoj atsiranda kovotojų komunistiniam kalėjimui griauti iš vidaus.

Lietuva yra pačiame Europos centre. Mindaugo ir Vytauto laikų Lietuva pajėgė išnaudoti savo

geografinę padėtį ir ne be pagrindo mūsų tautos himnas mus ragina stiprybę semtis iš anų laikų. Semkimės ir dėl Lietuvos laisvės visuotina kovokime.

Praeitų metų Vašingtono konferencija, kurią buvo suaukęs Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas ir kurioje dalyvavo visų pagrindinių lietuvių organizacijų ir spaudos atstovai, šiuos jubiliejinius metus paskelbė Lietuvos Laisvės Kovos metais. Jie uždeda mums visiem labai svarbių ir didelių pareigų. Prisiminkim jas nuoširdžiai ir sutartinai pildykime, nes jos visos skiriamos Lietuvos laisvei atgauti. Nei tos pareigos, nei ta našta, kurias mums uždeda šios Lietuvos Laisvės Kovos metai nėra jau taip didelės nei sunkios. Būtent: 1. Vasario šešioliktosios minėjimuose mes visi sveiki žmonės dalyvaujame. 2. ne tik vasario 16-ją dieną, bet ir per ištisus metus mums reikia būti dvasioje susikaupusiems, kovingiems ir tikintiems laimėjimu. 3. Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas išleido, leidžia ir toliau leis tūkstančius įvairiomis kalbomis informacinės literatūros (nuolatos leidžiami Eltos biuletiniai anglų, arabų, ispanų, italų, portugalų, prancūzų ir vokiečių kalbomis). Pagalvok, mielais skaitytojai, kiek čia reikia įdėti pinigų, o kur visa eilė knygų, brošiūrų, memorandumų, manifestų, petičijų ir rezoliucijų projektų, kalbų per radijo stotis, tiek laisvėje gyvenantiems, tiek Tėvynėje pavergtiems lietuviams.

4. šiemet yra ypatingi kovos metai, todėl jie reikalauja ir daug daugiau lėšų, kurias sudeda lietuviai patriotai tai kovai vesti. Šių metų aukos turi būti žymiai padidintos: kiekvienas turėtų aukoti bent vienos dienos savo uždarbį. Aukos turi eiti tik Jungtiniam Finansų Komitetui, visų organizacijų sudarytam, arba Tautos Fondui, kuris betarpiškai finansuoja Lietuvos laisvinimo veiklą.

Kiekvienas iš mūsų atlikęs šias nesunkias ir nesudėtingas pareigas, Lietuvos laisvei skirtas, per ištisus metus jausis

met kam nors ką nors ger-
ro padaro.

EKONOMINIŲ PROBLEMŲ SŪKURYJE

1967 metų bėgyje mes buvome liudininkai 71 streiko Kanadoje, kurie palietė gamybą, komerciją, transportą, konstrukciją, patarnavimus, švietimą (mokytojų streikas), administraciją valdžios ir privatinę ir tt. Tai turėtų būti reiškinys, epidemiškas, valstybės gyvenime beribėj demokratijoj!

Veikbe išimčių visų tų streikų pagrindas, tai didesnių atlyginimų reikalavimas dėl bendro pragyvenimo pabrangimo, pagražintas dažnai dar kai kurių procedūrinių privilegijų įterpimu.

6 tų streikų lietė federalinę industriją, kiti pasiskirstė provincijomis sekančiai: Ontario prov. 27 streikai, Quebeco-14, Britų Columbijos-13, New Brunswicko-4, Albertos-3, Nova Scotia-2, Saskatchewano-1 ir New Foundlando-1. Dėl visų tų streikų nustota 253,560 darbo dienų arba apie 5 milijonus dolerių nuostolių. Vien tik Montrealio uostas dėl streikų 1967 metais turėjo 2,700,000 dol. nuostolių, kai 1966 m., kai nebuvo streikų, turėjo 1 milijoną dolerių pelno. Geriausia apmokami laivų krovikai reikalauja 30% daugiau atlyginimo ir 3 metų kontraktą. Atrodo tikrai per daug išpūsta ir nepagrįsta.

Grasina streikais ir 1,300,000 visos Kanados valdžios tarnautojai, nepatenkinti dabar gaunamais atlyginimais: Jų 200,000 palies Quebeco provinciją.

Būdinga, kad darbininkų unijų bosai sugeba parinkti streikui laiką jau

/ ANTROJI DALIS /

RAŠO JONAS VILIUŠIS

trausiu momentu pačiai produkcijai, arba valstybės viešam reikalui. Štai ryškus pavyzdys-autobusų šoferių streikas Montrealyje pačiam Expo 67 įkarštyje, kai tūkstančiai žmonių naudojo autobusus pasiekti parodą. Jų atlyginimo reikalavimas-3 dol. 50 centų į valandą, tikrai buvo nepagrįstas ir per daug išpūstas. Tai padėties ir momento išnaudojimas! Jau ir taip Montrealyje brangiausi autobusų bilietai Kanadoj-25 centai.

Arba štai vėl alkoholinių gėrimų parduotuvių tarnautojų streikas Quebeco provincijoje prieš didžiulias šventes-Kalėdas ir Naujus Metus, kai daugiausia žmonių naudojami jų patarnavimu.

Teisė streikuoti įrašyta į visų demokratinių valstybių konstitucijas, yra šandien darbininkijos legali kovos priemonė socialinės lygsvaros trūkumams pašalinti. Tik diktatūrinės valstybės, kaip kad valdomos komunistų, nepripažįsta darbininkams teisės streikuoti.

Streiko teisė tačiau neturėtų būti naudojama be svarbaus pagrindo ir ne laiku, kad nepakenktų pačiai valstybei ir bendrai visų žmonių gerovei.

Netenka priminti, kad visų streikų reikalavimų patenkinimas surištas su atlyginimų pakėlimu, tučtuojau atsiliepia į kainas gaminių-prekių, žaliavų, transporto ir taip toliau, taigi į visus kasdienio gyvenimo reikalavimus,

ypač kai tų atlyginimų pakėlimas nepakelia produkcijos.

Iš viso su tų metų streikais tai tikras paradoksas! Nuolat blogėjančios ekonominės konjunktūros pasekmėje ištisos armijos darbininkų pradėjo netekti nuolatinio uždarbio. Nedarbo reiškiniai greitai plėtėsi. Tai logiškai galvojant, streikuoti ir reikalauti didesnio atlyginimo, kuris čia Kanadoje ir taip yra gan aukštas, būtų ne laikas ir ne tikslas, kai ištisa eilė žmonių neturi darbo ir iš viso nieko negauna, kartais atrodo, kad streikuojama be rimto pagrindo.

Todėl ir kyla klausimas, ar ne per daug toli einama ir ar tik nenorima išnaudoti piktam egzistuojančios demokratijos garantuotas laisves?

Iš visos Kanados 7,698,000 dirbančių skaičiaus, šiuo metu 464,000 neturi darbo. Yra bedarbiai. Tai sudaro 6.1% visų dirbančiųjų. Ir tas skaičius nuolat didėja. Tose skaitlinėse Ontario prov. iš 2,825,000 visų dirbančiųjų skaičiaus turi 77,000 bedarbių, Quebeco prov. iš 2,182,000 dirb. turi 136,000 bedarbių. Nenuostabu dėl to, kad kasmetinė emigracija iš Kanados į Ameriką siekia 56,000 skaičių. Vien mūsų metropoliniam mieste, Montrealyje, šiuo metu turime 87,576 bedarbių, kai normaliai neturėtų viršyti 25,000. Ir tas skaičius nuolat auga. Per 10,000 statybos darbininkų yra be darbo. Tai skaudžiausiai paliesta darbo sritį, kuri artimoje ateityje visai nežada pagerėti.



Pirmojo moterų suvažiavimo suaktyvėjimas New Yorke Cornegie Endowment. Minėjimą surengė Moterų klubų valdyba ir lietuvių katalikų sąjungos valdyba. Foto Vyta. Maželio.

Stagnacijos reiškiniai pradėjo rodytis jau nuo praeitų metų pradžios, kai pasirošimo prie Expo 67 darbai-statyba paviljonų, viešbučių, motelių, nakvynių namų, privažiavimų ir tt. -ėjo prie galo. Viena iš didžiausių statybos bendrovių Anglin-Norcross bankrutavo. Ją kreditavę bankai turės milijoninių nuostolių. Buvo ir mažesnių bankrotų. Tai ant greitųjų susidariusių motelių statybos bendrovių su spekuliatyviomis gero pelno perspektyvomis iš atvykstančiųjų Expo 67 turistų. Dėl keletos logexpo tarnautojų korupcijos pastatyti moteliai buvo tušti. (Provincijos valdžia jau sumokėjo 115,000 dol. kompensacijos nukentėjusiems Suv. Amer. Valstybių turistams ir dar yra pareikalavimas apie 100,000 dol. iš viso, kurių teišumas tiriamas.

Iš viso statybos srityje darbai sumažėjo 500,000,000 dolerių. Stoka didesnių kontraktų. Kai kurios stambesnės kompanijos rodo tendencijos savo centrines įstaigas perkelti iš Montrealio kitur, į kitas provincijas. Galbūt

dėl čia besireiškiančio separatistinio judėjimo.

Vietinės statybos bendrovės sumažino 29% savo štabus. Biznio bendrovės sumažino savo tarnautojų skaičių 14%, o magazainai ir krautuvės-net 43%. Dėl tų ir kitų priežasčių 7,000 restoranų ir viešbučių tarnautojų liko be darbo.

Taupymo sumetimais CPR ir CNR geležinkelio bendrovės sumažino tarnautojų ir darbininkų skaičių 7,000 žmonių. Manoma, kad ta skaitlinė pasieks 10,000. Sako, kai kurie atleisti turi 12 metų stažą.

Stipri aluminijaus bendrovė "Alcan" Kingstone atleido 250 darb., kad sumažintų biudžetines išlaidas. Federalinė valdžia imasi retų priemonių - mažinti tarnautojų skaičių. Numato visiškai panaikinti CBC radio užsienio tarnybą, kuri per 23 metus siuntė pranešimus 11 kalbų į Europą, Aziją, Lotynų Ameriką, Aziją, taupyti 4 milijonus dolerių. Jei tikrai tai įvyks, tai bedarbių skaičius padidės vėl keletu šimtu.

Karo ministerija imasi priemonių irgi tikslu sumažinti išlaidas. Numato panaikinti savo depot La Salle ir Longue Pointe. Tai palies irgi apie 500 tarnautojų.

Algoma, viena iš trijų didžiųjų plieno gamybos bendrovių susilaiko nuo numatytų 75 mil. dol. eks-pansijos darbų dėl neiškilios ekonominės padėties. Mūsų Dominion

Bridge Co. dalyvauja Algomoj su 44% savo kapitalo. Taigi, atsisakymas nuo numatytų ekspansijos projektų vykdymo atsilieps taip pat į darbininkijos padėtį.

Windsoro auto fabrikai atleido 425 darb., o GM montažo fabrikas St. Therese netoli Montrealio dirbs kurį laiką tik tris dienas per savaitę, nes stoka auto dalių dėl vykstančių streikų GM liejyklose Amerikoje (128,700 darbininkų atleisti iš darbo). Tą sąrašą būtų galima tęsti it toliau, bet, manau, bendram vaizdui pakaks.

Didėjanti nedarbo banga verčia susirūpinti, ypač kai tai reiškiasi netik pas mus Kanadoje, bet ir kitur. Štai Suv. Amerikos Valstybėse yra 4.9% visų dirbančiųjų be darbo (vidutinis atlyginimas-115 dol. savaitei), nežiūrint intensyvios produkcijos karo reikalams Vietnamo. Anglija turi šiuo metu 560,000 bedarbių. Prancūzijoje-175,000 be darbo. Net Vakarų Vokietijoje, kur darbininkų pareikalavimas buvo visą laiką didelis, -dirbo daug užsieniečių, italų, ispanų, čekų ir tt., -dabar jie masiškai atleidžiami ir siunčiami iš kur jie buvo atvykę. Tai vis būdingi reiškiniai!

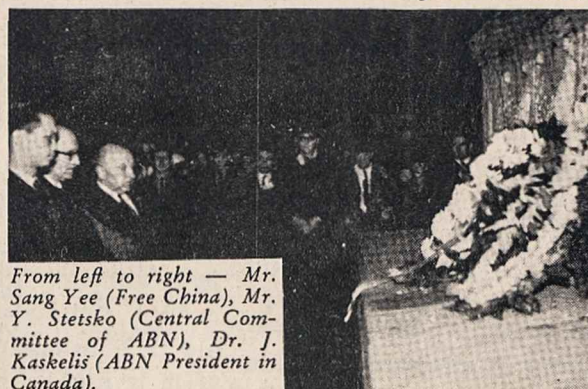
Kai šalies išlaidos di-

dėja greičiau, nei gamybos vaisiai, kurių kaina nenormaliai kyla, pinigų rinkoj daugėja, jų įperkamoji galia mažėja; kitaip tariant-piginių vertė krinta - pirmieji infliacijos pažymiai. Jei laikoma kainų kilimas 1-1.5% normaliu, tai dabartinis kainų kilimas jau pasiekė 4-8%, kurį tenka laikyti jau infliaciniu. Atlyginimai pakilo 9.9% per paskutinius dvejus metus. Darbo pabrangimas pabrangina gamybą ir to pasekoje produkto kainą. Praktiškai įperkamoji pinigų vertė mažėja. 1949 metų doleris šiandien dėl to vertas tik 66 centus. Kas tais metais kainavo 100 dol., tai dabar 150 dol. Kainos kyla visose gyvenimo srityse. Štai tik keletas pavyzdžių nuo 1965 metų: mortgičiai iš 6% pakilo iki 8%; draudimas nuo ugnies buvo 53 centai už 1000 dol., dabar 90 centų; stalių darbai iš 2.91 cento valandai pakilo iki 4 dol. 14 centų; plomberių darbai kainavo 3 dol. 25 ct. valandai, dabar 4 dol. 55 ct. ir tt. kitoki draudimai ir taksos. Labai būdinga yra pakilimas plieno kainos 5 dol. už toną, kas skaudžiai atsilieps bendram progresui. Nes plieno suvartojimas -tai tikras pažangos matas.

Daugiau bus.



ABN demonstratoriai sponguojant Rusijos 50th anniversary party. (Ottawa, November 7, 1967.)



From left to right - Mr. Sang Yee (Free China), Mr. Y. Stetsko (Central Committee of ABN), Dr. J. Kaskelis (ABN President in Canada).

Gedimino Laiškai

I

Krašto ūkio istorikas gali pasisemti iš šių šaltinių nemaža naudingų žinių.

Visų pirma krinta į akis tai, kad Lietuvos valstybinė valdžia yra aukščiausias šalies (žemės) ir tuo pačiu gerovės pagrindo savininkas. Gediminas ketina pats padovanoti žemės pakviestiesiems: „...mes norime paskirti žemės (čia ir toliau kursyvas mano.— V.P.) kiekvienam pagal jo padėtį“ (Nr. 3). Tai, žinoma, ne naujiena; tą patį, anot Gedimino, darė ir jo pirmtakas karalius Vytenis, kuris kreipėsi į Rygą, prašydamas atsiųsti pas jį du pranciškonų ordino brolius, žadėdamas jiems žemę ir jau pastatytą bažnyčią (Nr. 2).

Galima surasti ir gilesnes šio reiškinio šaknis: vieninteliame patikime Mindaugo rašte — 1254 m. privilegijoje vyskupui Kristijonui — matome tą pačią karališkosios valdžios aukščiausiąją jurisdikciją, kuri gali apdovanoti ir suteikti šiam vyskupui valdymą (Nr. 1). Be to, kas ypač svarbu, žemės jau tada turėjo aiškiai apibrėžtas ribas, todėl dovanojimo akte buvo galima pakankamai tiksliai nusakyti dovanojamosios žemės dydį (Kristijonui buvo duota po pusę trijų žemių).

Iš laiškų akivaizdžiai matyti progresyvi naujosios valstybės reikšmė šalies ūkiui. Valdžia primygtinai kviečia pas save amatininkus: kalvius, sidabrakalvius, ginklininkus, balistų dirbėjus, stalius, akmenskaldžius, druskininkus, odininkus, kurpius, malūnininkus, žvejus ir gydytojus, t. y. geležies, medžio, odos apdirbimo ir kt. gamybos šakų atstovus. Viena iš laiškų sakoma, kad jie gali atvykti „su žmonomis, vaikais ir galvijais“ (Nr. 5), t. y. tikimasi, kad jie čia apsigyvens visam laikui.

Vyriausybė didelį dėmesį kreipė tiek į vidaus, tiek ir į užsienio prekybą: Gediminas kvietė pirklis ir prekiautojus (Nr. 3—6), t. y. „svečius“, užsiiminėjusius tarptautine prekyba, ir tiesiog pirklis. Vykstantiems buvo siūloma keliauti per laisvą nuo blokados Mazoviją (Mozūriją). Vyriausy-

bės planų dėl prekybos laisvės ir jos kelių saugumo realizacija aiškiai matyti iš 1323 ir 1338 m. sutarčių.

Prekyba su Lietuva labai domino Ordiną, kuris norėjo sutelkti ją savo rankose, apeidamas Rygą. Apie tai rygiečiai patys rašė Liubekui, kaltindami Ordiną 1323 m. sutarties sulaužymu, tuo, kad Ordinas nori atimti iš sąjungininkų galimybę prekiauti su Lietuva. Ordino broliai tai daro „dėl prekių, kurias jie turi susikrovę savo pilyse, būtent, Daugpilyje, Mintaujoje ir Rozitėje, o taip pat kituose pasienio su lietuviais įtvirtinimuose“, kur riteriai „slapta... laikosi atskiros, prekybos tikslais sudarytos, taikos sutarties“ (Nr. 15) su Lietuva, nesuderinę jos su sąjungininkais. Lietuvių pasiuntinio Lesės pareiškimas patvirtina platų lietuvių prekybos sausumą — į Ašradę (Aizkrauklę), Daugpilį — ir vandenimis — į Daugpilį ir Mintaują (Jelgavą) — mastą.

Lesė, kaltindamas Ordiną pažeidus sutartį, paminėjo likimą laivų, vadinamų „lodigen“, plaukusių su prekėmis į Rusiją, kurie, pasiuntinio pranešimu, buvo tų brolių sulaikyti jų Daugpilio tvirtovėje ir nepraleisti toliau, kur jie vyko; tuo buvo smarkiai pakenkta jų (savininkų) interesams.

Pasiuntinys nurodė ir vieną pavyzdį su pirkliais gurguolėmis, kurias riteriai „neseniai... užgrobė, prekes atėmė, o kai kuriuos [pirklis] tie broliai, sukaustę retežiais, nusivedė į savo tvirtovę Mintaują, tam tikrą laiką laikė juos žiauriai suėmę, o paskui juos privertė, nebaigus prekybinių reikalų, grįžti į savo kraštą“ (Nr. 17).

Pagaliau Ašradėje buvo paimti ir nelaisvę ir apiplėšti pats Lesė ir jo palydovai rusai, kuriems „po nelaisvės grąžinę... turtą, pakeliui, kai jie grįžo į savo kraštą, tie patys broliai Daugpilio pilyje vėl apiplėšė“ (Nr. 17).

Iš laiškų matyti akivaizdus valstybinės valdžios siekimas griežtai nustatyti šalies politines ribas (Nr. 18), — Gediminas rašė, kad „galės kiekvienas saugiai atvykti į mano valdomą žemę“ (Nr. 4), — saugoti jas, o taip pat pavaldinių užsienyje gyvybę ir turtą. Lietuvos vyriausybė gina feodalų teises ir pabėgusius į Ordiną nelaisvuosius žmones, valdovo teises į medžiotojus iš Upytės (matyt, iš didžiojo kunigaikščio domeno), Voinato (tur būt, Polocko kunigaikščio, žinomo metraštyje Voinos vardu) teises ir riterių iš jo pagrobto arklis, pagaliau polockiečių teises, kurių dešimtys buvo užmušti arba kryžiuočių apiplėšti (Nr. 16).

Daugiau bus.



Mayor Mac Chown helps hoist the Lithuanian flag at city hall yesterday as the Lithuanian community of St. Catharines celebrated the 50th anniversary of the restoration of Lithuanian independence. The country was liberated from German occupation Feb. 16, 1918, but has since been taken over by Russia following a second German occupation during the Second World War. The flag raising opened a day of celebrations which concluded with a banquet last evening with civic leaders in attendance. Provincial Secretary Bob Welch was the guest speaker. —Staff photo

Minint 50 metų Lietuvos nepriklausomybės atstatymo suaktyvės, St. Catharines miesto galva /burmistras/ ant miesto savivaldybės rūmų iškėlė Lietuvos vėliavą. Šis vaizdelis paimtas iš vietinio dienraščio.

KULTŪRINĖ KRONIKA

ATIDARYTA DRAMOS STUDIJA

Vasario 23 d. JAV Liet. Bendruomenės valdybos pirmininko inž. B. Nainio namuose įvyko steigiamasis Čikagos lietuvių Dramos Studijos susirinkimas, kuriame dalyvavo 30 asmenų.

Studijos vedėju bus kompozitorius Darius Lapinskas, lektorius A. Dikinis, Z. Kevalaitytė-Visockienė ir D. Juknevičiūtė-Šimolienė. Į studiją užsirašė 20 asmenų-7 vyrai ir 13 mergaičių.

Pamokos vyks Jaunimo Centre trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7:30 iki 9:30. Pamokos jau prasidėjo.

"LIETUVOS PAJŪRIS", ešes ligšiol Montrealyje, dabar perkeliama į Čikagą. Apgailėstaujame netekę labai gražiai leidžiamo, meniškai vedamo dailininko A. Lymanto laikraščio.

A. Lymantas, būdamas dailininku, laikraštį paruošdavo meniškai, pats nupiešdamas daugelį vaizdų, sukurdamas šaržų, išpiešdamas gražių antraščių. Jo plunksna sodri, taikli ir įspūdinga. Ir Montrealiui tikrai didelės nuostolės netekus kultūringo patriotiško laikraščio, kurį dideliu atidumu ir pasiaukojimu A. Lymantas vedė.

Labai svarbu, kad redaktorius A. Lymantas Mažosios Lietuvos reikalą vedė visu rimtumu ir visa apimtimi. Jo rūpestis ir kovauš visą, apjungtą ir vieningą Lietuvą buvo labai svarbi laikraščio skiltyse. Labai apgailestina, kad dar daugelis lietuvių nesiorientuoja dėl lietuvių tautos etnografinių ribų. "Lietuvos Pajūris" šiuos klausimus kelia visu plačiu mastu.

SOLISTĖ LIUSTIKAITĖ, Vasario 16 dalyvavo Vokietijos lietuvių šventėje Manheim, kur buvo suvažiavę lietuvių iš apylinkių. Pasikaltą skaitė prof. Z. Ivinskis. Meninėje programoje pasirodė sol. Liustikaitė ir Vasario 16 gimnazijos mokinių choras iš Čikagai. Solistai Liustikaitė Romoje įdainavo plokšteles ir dabar išvyko koncertuoti į Angliją.

MONTREALIČIO PRANO BALTUONIO

skulptūrų, padarytų iš medžių šaknų, paroda ruošiamą kovo 23-24 dienomis JAV, Woodhavene, 86-22, 85-th Street, Columbian Laounge.

NAUJIEJI MŪSŲ LEIDINIAI

Leonardas Andriekus. "Amens in Amber". Tai poeto Andriekaus eilėraščių anglų kalba, išleisti jau žinomos leidyklos Maryland, 84-39, 90th Street, Woodhaven, N. Y. 11412, U.S.A. Leidinys meniškai apipavidalintas dail. Telesforo Valiaus. Labai gražiai išleistas, labai puikiai iliustruotas. Leidinys gaunamas adresu: Maryland Books, Inc. Bo 266, Wal St. Station, New York, N. Y. 10005, U.S.A. Kaina \$4.-

Lladas Šlaitas. 34 eilėraščių. Išleido ir atspausdino J. Kapočius-Lietuvių Enciklopedija. Kaina \$1.50. Gaunama adresu: 361 W. Broadway, So. Boston, Mass. 02127, U.S.A.

Jono Budrio ATSIMINIMAI- kontržvalgyba Lietuvoje. Išleido Darbininkas. Iliustruota Pauliaus Jurkaus. 224 psl. Leidinys gražus, kultūringai atrod. Ir įdomus, nes aprašo reikšmingą Lietuvos gyvenimo laikotarpį, svarbų istorinį įvykį, Klaipėdos krašto gražinimą Lietuvai.

Juozas Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Atsiminimai, kuriuose svarbiausią yra aprašytas paskutinis posėdis kabineto prieš prezidentui A. Smetonai pasitraukiant į užsienius. Leidinys gaunamas Nepriklausomos Lietuvos adresu: 77-22 George Street, LaSalle, P. Q., Canada. Kaina 4 dol. /amerikoniškais/.

LIETUVOJE IŠLEISTOS KNYGOS

"Prūsų kalbos paminklai". Didžiojo Prūsų sukilimo 700 metų sukaktį minint. Mokslų Akademijos leidinys. Parengė Vytautas Mažiulis, redakcinė kolegija: J. Galvydis, A. Ivaškevičius, J. Marcinkevičius, V. Mažiulis. 254 psl. Tai yra mokslinis darbas. Prū-



Prano Baltuonio medžio skulptūros.

sų kalbos pavyzdžiai pailustruoti fotokopijomis iš ankstyvesnių leidinių. Veikalas moksliai nagrinėja Prūsų kalbos duomenis Nėra abejotimu, kad Prūsai buvo lietuvių padermės žmonės. Šis darbas yra svarbus aiškinantis Prūsų kalbą, jos giminingumui su kitomis kalbomis.

Mykolas Lietuvis. "Apie totorių, lietuvių ir maskėvų papročius". Dešimt įvairaus istorinio turinio fragmentų. Tai yra memuarai, parašyti 14 amžiaus viduryje, kurie 1615 metais buvo išspausdinti Bazelyje. Mykolas Lietuvis, prof. Liubavskio ir prof. I. Jonyno tyrinėjimu yra Mykolas Tiškevičius.

Algirdas Steponavičius. "Iliustracijos Kosto Kublinskio knygai "Varlė karalienė". Iliustracijos padarytos spalvomis ir prie jų duoti paaiškinimai lietuvių, rusų, anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis.

S. Krasauskas. "Iliustracijos Šekspyro sonetams". Tai yra grafiko Stasio Krasausko grafiniai darbai, tačiau vien juoda-balta. Paaiškinimai, kaip ir Steponavičiaus, duoti lietuvių, rusų, anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis. Krasausko ir Steponavičiaus darbai išleisti atskirais lapais 8, 5 iš 11, 5 colių formato aplanke.

Įdomu, kad šitie tapobos ir grafikos darbai padaryti moderniu arba pusiau moderniu būdu, kuris nesiderina su realistiniu "socialistinio realizmo"

DĖL MAIRONIO "LIETUVA BRANGI" EILĖRAŠČIO Vis dar girdisi pasisakymų, kad "Kardelis neteisingai parašė", jog iš Lietuvos atvykę solistai ir choras Maironio eilėraščių "Lietuva brangi" dainavę originališkai, o Kardelis parašęs, kad dainavę ne pagal Maironio tekstą. Taip gi Kardelį kaltinęs kažkokiam subuvime ir Tiesos redaktorius Zimanas. Žodžiu, Maironio eilėraščių buvęs giedamas originale forma ir, esą taip yra net užkordurota... Kardelis gi teigia, kad Maironio eilėraščių nebuvo sudainuotas originale, o buvo sutrumpintas pagal "šlovingosios partijos" reikalavimus. O kas tuo netiki, tegul pasiskaito, štai, tą eilėraščių ir palygina su tuo, kuris Montrealyje buvo giedamas solistų Daunoro, Noreikos ir studentų choro ir pamatys, kaip "iš dainos negalima išmesti žodžio"... Štai Maironio "Lietuva brangi" eilėraščių: Graži tu, mano brangi tėvyne, Šalis, kur miega kapūs didvyriai. Graži tu savo dangaus mėlyne. Brangi: tiek vargo, kančių patyrei. Kaip puikūs slėniai sraunios Dubysos, Miškais, lyg rūta, kalnai žaliuoja; O po tuos kalnus sesutės visos Gražiai malonias dainas dainuoja. Ten susimąstęs tamsus Nevėžis, Kaip juosta, juosia žaliąsias pievas; Banguoja vagą giliai išrėžę; Jo giliai mintį težino Dievas. Kaip puikūs sodžiuos, kai vyturėlis Jaukiai pragysta, aukštai iškilęs; Ar saulė leidžias, ir vakarėlis Ramumą neša, saldžiai nutilęs. Bažnyčios tavo ne tiek gražybė, Ne dailės turtas, ne auksas žiba; Bet dega meilės, maldos galybė, Senųjų amžių gyva tikyba. Kai ten prieš sumą visi sutarę Gaudžiai užtraukia: "Pulkim ant kelių", Jausmai bedievio, vėl atsidadę, Tikėti mokos nuo tų vaikelių. Graži tu, mano brangi tėvyne, Šalis, kur miega kapūs didvyriai. Ne veltui bočiai tave taip gynė, Ne veltui dainiai plačiai išgyrė. Ar gi taip Montrealyje buvo dainuojama?

principais. Matyti, dailininkai noromis ar tiesiog mados ar kūrybinės įtakos veikiami pradeda išsirausti iš geležinių pirštinių rėmų, kurios kausė komunistų užblokuoti menininkus. "Lietuva šiandien" Nr. 2. Tai serijinis leidinys, iliustruotas, vaizduojas dabartinę Lietuvą. Šekspyras. "SONETAI". Vertė Aleksys Churginas. Iliustracijos Stasio Krasausko. Leidinys gražiai padarytas ir gražiai išleistas. Kadangi leidinys grynai literatūrinis, be jokių aiškinimų ir propagandų, tai leidinys visai tinka visiems lietuviams. O kada angli išleistas tikrai gražiai, kultūringai, tai tinka visiems labai gerai. Churginas geras vertėjas, o S. Krasauskas darbą gražiai moderniškai būdu iliustravo.

Antanas Samuolis. 24 reprodukcijos spalvomis, 13 dienų 9:30 val. vakaroper IO iš 13 colių formato. A. CBC-TV's ir tęsis 1 val. ir Samuolis yra Lietuvos ne-15 minučių. G. Verdi Reouirant, remiant, buvo susukti du priklausomybės laikų dailininkas, anais laikais palektyvas, diriguojamas žinomiausios kaip vienas mamojo dirigento Karajano. Soja gelbėti mus: vienas padarnųjų dailininkų, bet mlistais bus: Leontyne Price, rės jaunas, išvykęs gydy - Fiorenza Cossato, Carlo Ber-tis nuo džiovos į Šveicari-gonzi ir Nikolai Ghiaurov ir ją 1942 metais, ir jo kap-luciano Pavarotti. as ligšiol dar nežinomas. Šiam leidiniui, nors ir ap-lanke išleistam, biografi-ją ir kūrybos aptarimą pa-rašė A. Gudaitis, S. Jusio-nis ir P. Stauskas. Biogr-afija ir aiškinimai išleis-ti sąsiuvinyje.

TREJOS DEVMERIOS

VEDA DR. GUMBAS

LABAI SUMANUS TARNAS

Šeiminkas, besiruošdamas išvykti, klausia tarną: - Antanai, ar dabar nelyja? - Katė tik ką atėjo iš lauko. Paglostyk ją ir sužinosi.

KODĖL PRIMERKIA VIENĄ AKĮ?

Vienas Montreilio lietuvių šaulys susigalvojo, kodėl jo kaimynas, kai šauna primerkia akį, ir jį paklausė: - Sakyk, broli šauli, kodėl tu kai taikaisi šauti, visada primerki vieną akį? - Ar gi tau neaišku? - nusi-stebėjo klausiamasis, - na, jeigu gi abi akis aš prime-rkčiau, tai nematytiau ir ką šaunu...

APSIMCKA VAŽIUOTI KREDITAN

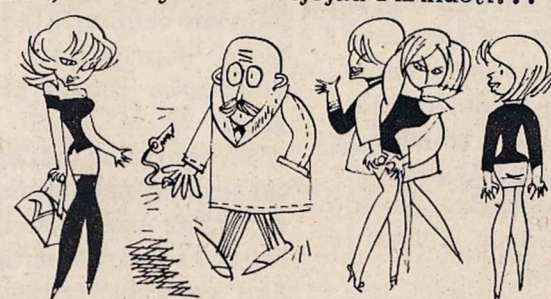
Turistų laivas, susidūręs su povandenine ola, prakiuro ir pradėjo skęsti. Kapitonas tuojau davė komandą nuleisti valtį ir sušauko: - Į valtį pirmieji sėda tie, kurie važiuoja kreditan ir vaikai, moterys...

SOVIETUOSE IR KATINAM NĖRA PRIEGLAUDOS

Anglijoje išgarsėjo katinas Artūras, kuris pats moka pasiimti maistą iš tūlos firmos dėžučių. Tą katiną firma įsigijo, bet savininkas nenori firmai atiduoti. Saugodamas katiną, savininkas nunešė Artūrą į Sovietų atstovybę ir paprašė Artūrai egzylio teisės. Bet atstovybė atsakė Artūrai suteikti prieglaudos teisę dėl šių motyvų: sovietija katinam negamininti maisto, tad Artūras negalės sovietijoje gyventi ir galės mirti; kita priežastis - niekas, kas į sovietiją patenka, negali priprasti prie sovietinių gyvenimo sąlygų ir iš sovietijos bėga, kaip kad dabar iš Amerikos atsikėlęs daktaras Marge-ris...

ATSARGUS LOŠĖJAS

Azartiškas lošėjas atsidūrė teisime. Teisėjas jį klausia: - Kodėl jūs arklių lenktynėse lošėte iš valdiškos kasos pinigais? - Savais, pone teisėjau, bijojau rizikuoti...



— Nesuprantu, ka tos jaunos panos manyje žiūri?

A. KAZAKAUSKAS

Tos programos pavadinimas yra Bishops visits your home per TV stotį WBEN Channel 4.

USA katalikam vyram remiant, buvo susukti du filmai pagal Sibiro lietuvių maldaknygę. Marija gelbėti mus: vienas padarnųjų dailininkų, bet mlistais bus: Leontyne Price, rės jaunas, išvykęs gydy - Fiorenza Cossato, Carlo Bertis nuo džiovos į Šveicari-gonzi ir Nikolai Ghiaurov ir ją 1942 metais, ir jo kap-luciano Pavarotti.

TELEVIZIJA IR FILMAI LIETUVAI

Buffalo, USA, Lietuvių klubo vadovybė prašo kiek galima plačiau painformuoti Kanados lietuvius, jog kovo 17 dieną, 1.30 val. dienos laike, per katalikų TV programą bus diskusijos apie dabartinę religinę padėtį Lietuvoje.

ABU FILMAI PAKARTOTINAI

buvo rodomi USA televizijoje. Jie pagaminti TV specialistų. Buvo taip pat norima tuos filmus parodyti ir per Buffalo TV Channel 4, bet nepasisekė gauti laiko.

Abu filmai greitai laiku bus gauti ir parodyti Kanados bent didesnėse kolonijose. A. Sukas.

SVETLANA ALLILUJEVA IR JOS

Laiškai bičiuliui

Penkioliktame laiške bičiuliui Svetlana Allilujeva Stalinaitė pasakoja apie karą ir jo padarytą Kremliaus valdovų bei jų aplinkumos visuomeninį perversmą.

"Kai prasidėjo karas, visuose atsirado bendrumo jausmas, nesutarimai nuėjo į antrą vietą, atsidūrė prieš bendrą pavojų. Tai atsitiko net su mūsų jau visai sugriuvusia šeima.

Pradžioje mus išsiuntė į Soči /kurortas Kaukaze prie Juodųjų jūrų/. 1941 metų rugsėjo mėnesiui mes sugrįžome į Maskvą ir aš pamačiau, kaip bomba išardė Arsenalo kampą, - kaip tiksliai priešais mūsų langus. Priešais mūsų namą skubiai baigė statyti slėptuvę su perėjimu iš mūsų buto. Tai buvo slėptuvė vyriausybei. Aš ten paskiau buvau kelis kartus su tėvu.

Buvo baisu viskas, - gyvenimas persivertė ir suiro. Reikėjo išvažiuoti iš Maskvos kad galima būtų tęsti mokslą. Maskvoje į mūsų mokyklą pataikė bomba, ir tai buvo taip pat baisu.

Visai nelaukati mus surinko ir išsiuntė į Kaubysęvą /arčiau prie Uralų kalnų/. Ilgai krovė daiktus į specialią vagoną. Ar tėvas važiuos į Kaubysęvą iš Maskvos, nebuvo žinoma, tačiau dėl viso ko krovė ir jo biblioteką.

17. Kuibyševe mums paskyrė atskirą namą Pionierių gatvėje su kiemeliu. Čia buvo kažkoks muziejus. Namas buvo paskubomis atremontuotas, kvėpėjo dažais, o koridoriuose pelėms. Su mumis atvyko visa namų "svita" - šeimininkė su virėjais, padavėjos apsauga. Su mumis važiavo ir pirmoji Vasilius /brolio/ žmona jaunutė Galia, kuri 1941 metų spalio mėnesį pagimdė sūnų Sašą.

Šiaip taip mes tame atskirame namo išsidėstėme. Namas buvo pilnas žmonių. Aš ėjau į devintą mokyklos klasę. Visi mes klausėmės radio žinių. 1941 metų ruduo buvo labai neramus. 1941 metų spalio mėnesio gale aš nuvažiavau į Maskvą - pasimatyti su tėvu. Jis man nerašė, telefonu sunku su juo buvo kalbėtis, jis nervinosi, pyko, neatsakinėjo sakydamas, kad neturi laiko su manim kalbėti.

Maskvon aš atvažiavau spalio 28 dieną - tą pačią dieną kai bombos pataikė į Didįjį teatrą, universitetą Mochovai gatvėje ir į Centro Komitetą Senojoj aikštėje. Tėvas buvo Kremliaus slėptuvėje, ir aš ten nusi-leidžiau. Ten buvo tokie pat kambariai, kaip po Kuncevo, apdailinti medžiu, tas pat didelis stalas su prietaisais. Ten susirinko visi tie veidai, kurie visada būdavo, tiksliai dabar visi dėvėjo karines uniformas. Visi buvo sujaudinti, - tik ką buvo pranešta, kad per Maskvą perskrido žvalgybinis lėktuvas ir pabėrė nedidelių bombų...

Tėvas manęs nepastebėjo, aš jam trukdžiau. Visur buvo išdėstyti ir iškabinti žemė-

lapiai, jam pranešinėjo padėti frontuose.

Pagaltau jis mane pastebėjo ir reikėjo kas nors pasakyti...

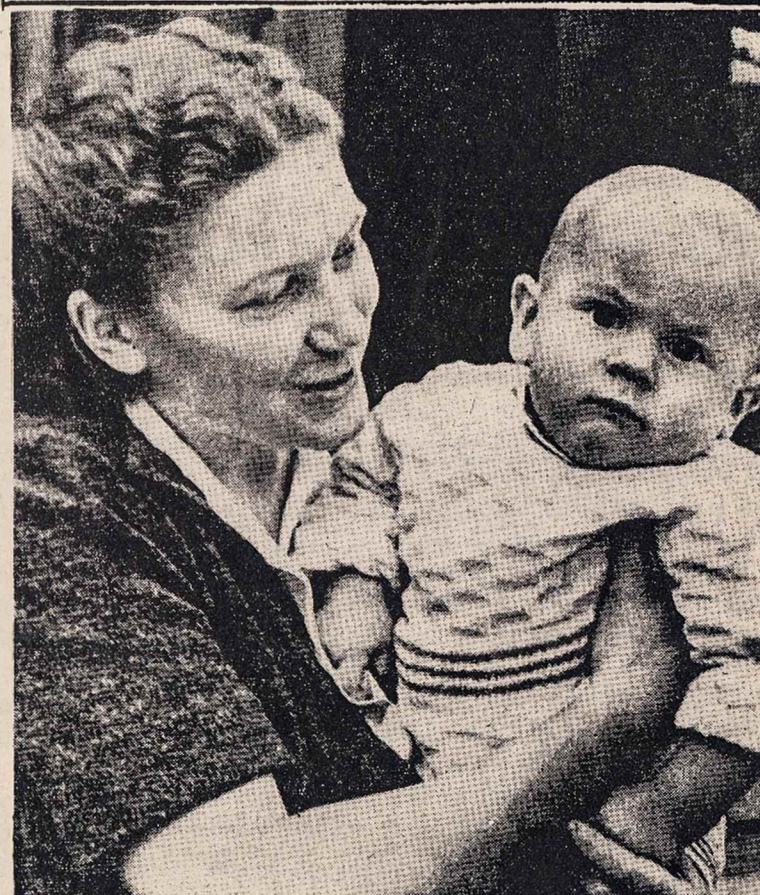
- Na, kaip tu ten, susidraugavai su kuo nors iš kuibiševiečių? - jis paklausė mane, negalvodamas apie klausimą.

- Ne, - atsakiau aš, - ten organizavo atvykusiems atskirą mokyklą, ten jų labai daug, pasakiau aš nemanydama apie tai, kokią reakciją tas iššauks. Tėvas staiga pakėlė ir mane akis, kaip jis darydavo visada, kai kas nors jį užgaudavo.

- Ką? Specialią mokyklą? - Aš mačiau, kaip jis pradeda siusti.

- Ach jūs, praeikta kasta! Matai, valdžia, maskviečiai atvyko, jiems duok atskirą mokyklą! - Tėvas jau siuto, tiksliai skubūs reikalai nukreipė jo dėmesį nuo šios temos.

Jis buvo teisus, - atvyko kasta, atvyko socialistinės viršūnėlės į pustuštį miestą, kurio gyventojai buvo iškeldinti, kad atvykusius apgyvendintų, pripratusius prie patogumų. Bet jau pirmą dieną buvo kalbėti apie kastą, nes ji jau buvo ir ji mėgo gyventi pagal kastos įstatymus. Kuibyševe, kur maskviečiai virė savo savyuose, tas ypač buvo aišku. Mūsų "emigrantinėje" mokykloje buvo visi žymieji maskviečių vaikai, surinkti į vieną vietę jie sudarė tokį baisų įspūdį, kad kai kurie mokytojai atsakydavo eiti į klases vesti pamokų. Ačiū Dievui, kad aš ten be stmokinau tiksliai vienus metus ir sugrįžau į Maskvą. Tada aš jaučiausi visiškai vienai. Man buvo šešiolika metų. Daugiau bus.



Svetlana Alliluyeva holding her brother's son, Sasha, at Zubalovo, in 1942.

Svetlana čia matoma su brolio Jašos sūnum Saša, kuris gimė Kuibyševe 1941 metais. Tada Svetlanai buvo 15 metų. Dabar Sašai atrodo bus apie dvejus metus, tat Svetlanai gali būti apie 17 metų, bet ji atrodo, kaip visiškai subrendusi moteris, ne 17-kos metų mergaitė.



Montrealio lietuvių skautų suruoštoje Kaziuko mugėje /iš kairės/: pirmame paveiksle Australijos lietuvaitės, keliaujančios per pasaulį-Vida Griškaitytė iš Sydney'aus ir Aušronė Cibulskytė iš N. Zelandijos su montrealiete Ponia Paunksaferne; antrame paveiksle jauna pp. R. Verbylų šeima ir NL B-vės pirm. L. Girinis; trečiame paveiksle visuomenininkas ir biznesierius Petras Adamonis su visa savo šeima; ketvirtame paveiksle - Kaziuko mugės ruošėjos skautės poilsiauja po daugelio darbų ir pasiruošimų.

Foto Nepr. Liet.

Irašyk savo vardą lietuvių tautos kankinių koplyčioje šv. Petro Bazilikoje, Romoje

LIETUVIŲ TAUTOS KANKINIŲ ATMINIMUI
AUŠROS VARTŲ ŠV. MARIJOS - GAILESTINGUMO MOTINOS
KOPLYČIOS DARBAI JAU PRADĖTI

KOPLYČIA BUS BAIGTA 1968 METAIS,
JEIGU LAIKU SURINKSIME LĖŠAS.
VISI LIETUVIAI, NE TIK SUAUGĘ, BET IR VAIKAI
PRISIDĖKIME SAVO AUKA PRIE ŠIO
MŪSŲ TAUTOS KANKINIŲ PAMINKLO.

Aukoms adresas: LITHUANIAN MARTYR'S CHAPEL FUND
2701, W. 68 St., Chicago, Ill. 60629
Amerikoje aukos yra nurašomos nuo mokesčių / tax deductible /.

Gyvenimoknyga

DR. S. DAUKŠA

/tęsinys iš 8-to numerio /

VARPININKAI
Varpininkų sąjūdžio pradininkas ir ligi mirties vadovaujantis asmuo buvo Dr. Vincas Kudirka, didysis lietuvių tautos žadintojas, be paliovos raminimą valgių ir už patarnavimą laike pusryčių.

gines lietuvių: Kelkite, kelkite, kelkite!
Varpininkai pozityvistinio mintijimo įtakoje ėmė realiau žiūrėti į visuomeninį gyvenimą, kreipdami daugiau dėmesio į vidinį tautos stipri-

nimą, keltiant švietimą ir ekonominį gyvenimą. Lietuviam studentams, žemdirbių vaikams, ši kryptis buvo suprantama ir priimtina: plėsti liaudies švietimą, priešintis rusinimui ir lenkinimui, kelti ekonominį gerbūvį, skatinti gerinti žemės ūkį, steigti lietuviškas prekybos ir pramonės įmones.

Žurnalas "Varpas" (2 nr. 1889), atsakydamas į Dr. Jono Šliūpo tuo metu Amerikoje skatinimą "budavoti lietuvių tautą ant pamatų darbininkiškų", sakė: Mes norime tarnauti Lietuvai tokiai, kokia šiandien yra, o ne griau-

kokios galėtum turėti savo asabiškas simpatijas".

1901 m. Varpas (5 nr.) pasisako aiškiai dėl pačios Lietuvos Povilo Višinskio žodžiais: "Mūsų idealas-laisva neprigulminga Lietuva, nusikračiusi savų ir svetimų despotų, pamynusi po kojų tamsybes, išvien su kitomis laisvomis tautomis rūpinasi apie pagerinimą savo ekonomiškio būvio, ir žengia pirmyn".

Lietuvių Studentų Varpą draugija įsisteigė 1923 m. Draugijos tikslas šviesti ir ruošti narius visuomenės ir kultūros darbui, tautybės, demok-

Nukelta į 8 psl.

Padėka

Netekusi mylimo brolio, Leono, pasijutau prislėgta gilaus liūdesio. Neturiu jėgų išvardinti asmenų, kurie vienokiu ar kitokiu būdu palengvino mano skausmą. Dėkoju visiems, kurie užrašė šv. mišias už Leono velę, už gėles, už užuostas asmeniškai ir per laikraščius ir t.t. Visiems tariau širdingą ačiū!

Atskirai turiu padėkoti A.V. Parapijos klebonui Tėvui K. Peckui, S.J., kuris nuo pirmos žinios apie tragišką Leono mirtį mane guodė ir atliko visus bažnytinius velionio patarnavimus.

Labai dėkoju A.V. Parapijos Choro su dirigente Mrs. Roch ir muzikos vadovu p. A. Kebliu prieky, už labai gražų giedojimą laike gedulingų pamaldų.

Didelę padėką tenka Atsargos Karių Veteranų "Ramovė" Montrealio skyriaus nariams ir šauliams, kurie labai iškilmingai pagerbė savo mirusį narį. Pagerbimo ceremonijoms vadovavo lg. Petrauskas.

Elena Černyšovaite - Linkonienė.

Mirus mūsų mylimai sesutei ir svaivei A. A. Onai Vilkaitei, labai nuoširdi ir amžina

MIRTIES PRANEŠIMAS

Dominikas Gricius, 76 metų amžiaus, š. m. vasario mėn. 22 dieną mirė Los Angeles, Kalifornijoje, USA. Palaidotas Detroite, Mich., kuriame buvo išgyvenęs daugiau kaip 40 metų, dar ankščiau buvo gyvenęs Montrealyje.

Nuliūdusi jo žmona Ona Šakinskienė - Gricienė ir kiti artimieji.

padėka kun. A. Vilkaičiui, atvykusiam iš Chicagos dalyvauti savo brolienės laidotuviuose, šv. Kazimiero parapijos kunigams-klebonui F. Jucevičiui ir kun. J. Gaudzei už atliktas laidotuvių apeigas bažnyčioje.

Taipgi dėkojame visiems lankiusiems laidotuvių namuose, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, dalyvavusiems pamaldose bažnyčioje ir palydėjusiems į kapines.

Labai ačiū iš širdies šv. Onos Draugijos Komitetui ir narėms už paga-

minimą valgių ir už patarnavimą laike pusryčių.

Mums trūksta žodžių tinkamai padėkoti už viską. Nuliūdę

Jieva ir Petras Makusiai



Naujų: 366-7818
Naudotų: 366-5691

LaSalle Automobile Inc.

DODGE - CHRYSLER - VALIANT
CORONET - GAMBINO DODGE



M.L. DAIGNEAULT, 7635 Boul. LaSalle,
President LASALLE, P.Q.

HIGHLAND AUTO BODY

Calex Gas Bar

DIRBTUVE - GARAŽAS

- Atliekami visų rūšių išores darbai ir dažymas
- Mechaniniai darbai
- Gazolinas alyva ir kiti patarnavimai

611 b Lafleur Ave. LASALLE Tel. Buss. 366-7281
Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Universal Cleaners & Tailors

- Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius.
- Siuvu naujus pagal užsakymus vyriškus paltus, kostiumus ir kelnės.
- Aukštos kokybės medžiagos.

239 FOURTH AVENUE B. KIRSTUKAS
(at Wellington St.) Tel. 769-2941

Pharmacie BRONX PARK Pharmacy

PRESCRIPTIONS

Baby needs - Cosmetics - Articles pour bébés - Cosmétiques
Livraison gratuite 7 jours par semaine - Free delivery 7 days a week
Naujųjų reikmenų - Kosmetika - Pristatymas visas 7 d. savaitėje
BOOKS - LIVRES
SPAUSDINIAI

7581 CENTRALE, coin - corner 2e AVENUE 365 0770 LASALLE



PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVES MAŽAMEČIAMS
IVAIRIOS PROGOS

1920 Frontenac St. Montreal, P.Q.

T. Laurinaitis

ME 7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117-6th Avenue,

Lachine.

BELLAZZI - LAMY, INC.

DO 6-6941 7682 Champlain Blvd. LaSalle
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Įsuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

A.B.C.

SIUNTINIŲ
AGENTŪRA

3891 St. Lawrence Blvd.
Montreal 18, P.Q.
Tel. VI 4-9098

- ABC yra tik viena kompanija Montrealyje, kuri įgaliota priimti siuntinius ir legaliai išrinkti mokesčių.
- ABC aptarnauja LIETUVIUS klientus Montrealyje, kurių turi pilną pasitenkinimą per praėjusius 13-ka metų.
- ABC turi didelį pasirinkimą įvairių gėrybių siuntiniams, kurių yra aukščiausia kokybė -- žemiausia kaina!!!
- ABC dabar turi SPECIALIUS maisto produktus siuntiniams:

UŽ ½ KAINOS (50% NUOLAIDA)

100 sv. cukraus \$15.50 Šitos kainos įskaitant: produktus,
100 sv. miltų \$21.50 muitą, persiuntimo mokesčių ir t.t.
100 sv. ryžių \$25.00 Jūs nemokėsite nė vieno centa
20 sv. taukų \$12.70 daugiau!

Užsakykite į ABC dabar ir padarykite užsakymus, tai išvengsite skubėjimo.

ABC patarnavimas -- 100% pasitenkinimas!

Johan Tiedman Reg'd

DIRBU VISŲ RŪŠIŲ BALDUS
PAGAL UŽSAKYMUS

1092 Clark Street /prie Dorchester/, Montreal, P.Q.
TEL: 861-3032,
vakare - 254-6898. /Kalbame lietuviškai/.

BALTIC WOODWORK CO.

DAROMOS ĮVAIRIOS DURYS, LANGAI, VIRTUVES KABINAI
IR KITI ĮVAIRIOS MEDŽIO DIRBINIAI.

K. KIAUSAS ir J. ŠIAUCIULIS.

Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.

Montreal, P. Q.

Tel. DO 6-3884.

LaSALLE AUTO SPECIALIST Reg'd

SAV. G. DESROCHERS

Taisau ir dažau lengvas mašinas
7717 GEORGE LASALLE, QUE.
(Priešais „Nepriklausomos Lietuvos“ redakciją)
Tel.: garais 368-0500
namų 368-4203

JOE'S BUTCHER & GROCERY

J. LAURINAITIS

ALUS, MINKŠTI GĖRIMAI IR VISOKI MAISTO PRODUKTAI.
PRITYRĘS ŠVIEŽIŲ IR RŪKYTŲ LIETUVIŠKAM SKONIUI DEŠRŲ
GAMINTOJAS.
PRISTATYMAS GREITAS IR SAŽINGAS Į NAMUS, SALES VISOSE
MIESTO DALYSE.

1918 Frontenac Street, Montreal, TEL. 524-0209
/Prie pat požeminio-METRO stoties/.

Telefonas 768-6679

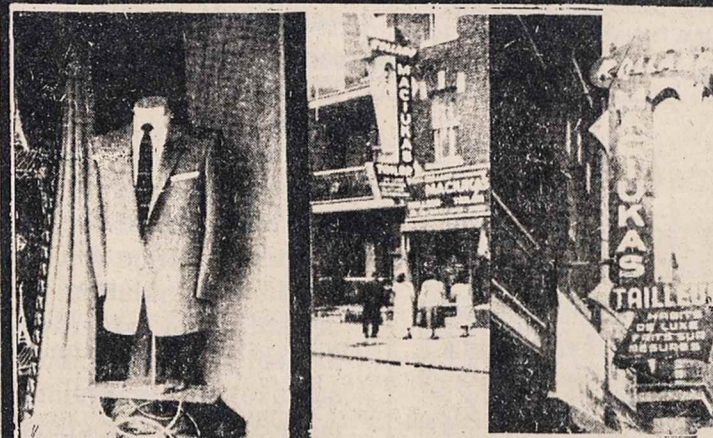
WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius ir kitą Jūsų namų apyvoką.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH Ave., VERDUN, MONTREAL.



79 ir 81 St. Zotique Street E.,
Montreal. Tel. CR 7-0051.

LIETUVA

geriausia ir vertingiausia dovana yra DOVANOMS PAŽYMEJIMAI (Certificates).

TIKTAI DOVANOMS PAŽYMEJIMUS gavę jūs giminės galės įsigyti keturis kartus daugiau vertybių. TIKTAI DOVANŲ PAŽYMEJIMAI įga lins pirkti ką panorės jūsų giminės -- maistą, drabužius, medžiagas, avalynę ir daugybę kitų amerikoniškų, vakarų europietiško namų apyvokos dalykų, -- tiesioginiai per Vneshposyltorg'o dolerines parduotuves ir labai žemomis dolerio kainomis. Jūsų pačių giminės tą patvirtins.

SU PILNA GARANTIJA
BE JOKIO MOKESCIO.

Tai yra absoliučiai be mokesčio šitas patarnavimas, tiek siuntėjui - tiek gavėjui, visas persiuntimo išlaidas padengia Vneshposyltorg'as. Užsakymus darykite dabar, tik tai tiesiog per INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd Street New York, N.Y. 10010 USA. Reikalaukite veltui duodamo mūsų katalogo.

LAIKRODININKAS

ANTANAS ŽUKAS
1855 Wellington Street
Tel. WE 2-0644.

TAISAU IR PARDODU
ŽEMOMIS KAINOMIS
LAIKRODŽIUS IR JUVELYRUS.

SIUNTINIAI LIETUVON KAUFMAN'S WOOLLENS & TEXTILES

WHOLESALE & RETAIL

4115 ST. LAWRENCE BLVD. MONTREAL, QUE.

TEL. VI-2-5319.

IŠ ČIA PASIŲSITE SIUNTINIUS SAVO GIMINĖMS PILNAI GARANTUOTOMIS

URMO KAINOMIS 30% 40% ŽEMIAU RINKOS KAINOS

- TURIME GERIAUSIOS ANGLIŠKOS VILNONĖS MEDŽIAGOS VYRIŠKIEMS IR MOTERIŠKIEMS KOSTIUMAMS, PALTAMS, SUKNELEMS IR ŠILKINĖS - Brocade & Daity MEDŽIAGOS.
- DIDŽIAUSI PASIRINKIMĄ KAŠMIRO, NAILONINŲ IR ŠILKINIŲ SKARELIŲ, SVEDERIŲ IR VISA KITA ŠEIMOS REIKALAMS.
- TAI PAT PRIIMAME UŽSAKYMUS VYBIŠKIEMS KOSTIUMAMS - Made to measure - IŠ GERIAUSIŲ ANGLIŠKŲ MEDŽIAGŲ. KAINA \$54.00 ir extra kelnės \$13.50.

SAVININKAS CH. KAUFMANAS, buvęs audinių fabriko "Litex" vedėjas Kaune. Laisvai kalba lietuviškai.

TORONTO

TAUPOYK IR SKOLINKIS
PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME
TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

KAPITALAS SIEKIA TRIS MILIJONUS DOLERIŲ.

MOKAME: 4% už depositus
 5% numatyta už šėrus

DUODAME: Morigičius iš 6 1/2%
 Asm. paskolas iš 7%

Asmeninės paskolos duodame iki \$5,000.- ir morgičius valdžios nustatytą normą, 66% įkainuoto turto.

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydįje, bet nedaugiau \$2,000.- Asmeninės paskolos, mirties atveju, apdraustos iki \$5,000.-

Paramos nariais gali būti kiekvienas lietuvis gyvenęs Kanadoje.

Kas valandos: Kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

Būstinė: Lietuvių Namai - 1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont. o Telefonas LE 2-8723.

DĖMESIO!
 Velykų švenčių proga nuo š. m. vasario 15 d. iki balandžio 30 d. užsakomų automobilių (dovanų) į Lietuvą, Latviją, Estiją ir Sov. Sąjungą kainos yra sumažintos 10%.

Kas ketinate užsakyti automobilį, prašome pasinaudoti šia proga ir sutaupyti kelis šimtus dolerių.

Lietuvių įstaiga
BALTIC EXPORTING CO.
 480 RONSEVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.
 Telefonas LE 1-3098

Savininkai A. ir S. KALŪZA

Darbo valandos: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 v. vak. šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 v.p.p.

ILGIAU LAUKSITE, ILGIAU KENTĖSITE. TIE, KURIE TIKRAI NORI PĖLENGVĖJIMO, TUČTUOJAU - MINUTĖMS GERIAU JAUSTIS.

Imkite DIANA DROPS - lašus ir tuomet palengvinsite stiprų kosėjimą slogą, krūtinės peršalimą, šalčio krėtimą, karščiagėję, skausmus sąnariuose bei visame kūne, gerklės skausmus, užkimimą, bauriam čiaudėjimą, nosies negalavimą, asmoje, bronchite. Dėl palengvėjimo ir laisvesnio kvėpavimo. Niekas neveikia taip -- kaip DIANA DROPS - tikrai greitai veikiantis pasiekimas. Kainuoja \$2,00 butelis mūsų vaistinėje.

ROXODIUM mediciniškas skystis įtrinant greitai pagerėjimui artrito, reumatizmo, muskulų skausmų, nugaros skausmų, isijos - šlaunies skausmų, uždegimo - skausmų pečiuose, rankose, alkūnėse, riešuose, skausmingiems nelankstiems pirštų sąnariams, skausmų kojų riešuose, keliuose, krūtinės persišaldyme, neuralgijos -- galvos skausmų, aplinkinio ausų skausmo, veido ar sprando skaudėjimo, nuo sužiedimų, nudrėskimų, išnėrimo ir patėsimų mazgotų venų blauzdose galvos ir odos niežėjimo, pilavimo, spuogų veide arba visame kūne. Pasiekimas greitas - minutėmis. ROXODIUM nedegina ir neerzina odos. Laikykite aukčiau nuo akų.

Kainuoja \$2,00 butelis

LUSCOE PRODUCTS LIMITED
 559 Bathurst Street, Toronto 4, Canada.

SVEIKATOS KLINIKA - Health Clinic
 Medicininis ir pooperacinis gydymas

Vienintelė valdžios registruota natūralaus gydymo lietuviška klinika. Įvairūs spinduliai, elektriniai ir fiziniai rankų masažai, spinduliuotės ir garų vonios. Gydome įvairius psichologinės terapijos.

B. Naujalis, Ps.D.R.M.N.Pt.

460 Roncesvalles Ave., Toronto Tel. LE 3-8008

Reportažas iš Toronto

PASIKALBĖJIMAS METRO TRAUKINYJE

Du keleiviai aptaria sekmadienį įvykusią Kaziuko mugę. Jiedu kalba ir stebisi tokiu sėkmingu, tradicija virtusiu skautų parengimu. Nežiūrint išpuoštos salės, vertingos loterijos, prekystalių gausumas, jų turtingumas priminė jiems gerai užderėjusių gėrybių, lietuvišką rudens jomarką. Tik vietoj sukčių čigonų, vietoj barzdėtų žydų, vietoj savo gėrybės ir prekyvietę atvežusio, vėjo išgaitintu veidu gospadoriaus, už prekystalių jie matė pirmuosius gabumus bandančius skautus. O kaip jiems buvę idomu kada praalkę svečiai užplūdo kavinę ir ten rado beveik visą pp. Valatų restoraną valgių pasirinkimą.

Energingos išvaizdos, pavasarėjantios saulės paspalvintu veidu, slidinėti tą savaitgalį neišvažiavęs vyras stebis skautų sugebėjimu sutraukti

NOTARAS
 ANTANAS LIUDŽIUS, B.L.
 Bendradarbis V.S. Mastis, L.L.D.

Namų, farmų ar bet kurio verslo pirkimo - pardavimo dokumentų sudarymas, mirties, testamentai ir visi kiti teisiniai reikalai.

408 RONSEVALLES AVE., TORONTO.

Margio vaistinės II aukštas.
 Tel: Įstaigos LE 7-1708,
 Namų CR 9-6166.

tokią gausybę žmonių. Vienu metu, pasibaigus antrosioms pamaldoms, salėje nebuvo galima prasmuoti. O paskubėjus nusipirkti ką nors iš rankdarbių, drožinių, pyragaičių, agurkinių baronų ar gražiai ištaisytų grybų, reikėjo labai saugoti, kad tos gėrybės nebūtų minios sutrintos. Matydami apgultus prekystalius, pilnutėles kavinę pietaujančių žmonių, slidinėti neišvažiavęs tautietis negalės suprasti tokio skautų pa-



Jonukas Užupis švietimo komisijos paskelbame rašinių konkurse laimėjo premiją už rašinį "Vilnius".

J. Užupis yra gimęs 1954 metais Toronto, nuo 1960 m. lanko Maironio vardo šeštadieninę mokyklą, dalyvauja šv. Jono parap. choro ir priklauso "Vyčio" krepšinio klubui.

siseikimo. Tai sakdamas, jis turįs omenyje mūsų mokslo jaunimą, mūsų studentus, kurie savo ba-liuje ne tik, kad neturėjo pakankamai svečių, bet išėjo su nuostoliais. Ir tas jam kaip tik esą nesu-prantama, nes jis pats už-pereitais metais buvęs studentų metiniame pa-rengime ir iš ten išsinešęs geriausią špūdį. Tie-sa, ir tuomet nebuvę per-daug žmonių, bet viešbu-čio salė buvusi puiki, or-kestras geras, o gėrimė-lių kokių ir kiek tik šir-dis trokšta. Dėl to jam, apsilankius Kaziuko mu-gėje esą idomu kodėl mū-sų žmonės taip plūsta pas skautus, bet nesidomi sa-vais skautais?

Antrasis, dar gan šil-tai apsiiręs ir į jokių kompromisų su pavasa-rėjančiu oru nesileidžias keleivis sako, kad jis ga-lėtų tai dalinai paaiškin-ti. Nors, iš tikrųjų, tas tu-rėtų būti aišku, ne tik jo bičiuliui, bet suprantama ir mokslus einančiam, įvairias matematikos problemas sprendžian-čiam jaunimui. Svarbiau-sios priežasties gal tektų ieškoti mūsų studentijos platinėjimosi norus iš-sinerti iš įprastos aplin-kos. Jų entuziastingas įgeidis įsijungti į eiklų gyvenimą, progresuoti, pamėgdžioti kasdieninius kartais net per daug į akis besimetančius pavyz-džius. Pagal jų besiver-žiančių polėkių aspektą siektų ką nors naujo moks-lo, muzikos, meno ir pra-moginėje srityje yra na-tūralu ir sveikintina. Bet ne retu atveju, išvyravus didesniai optimizmui, sumažėjus atsargumui, nebepaisoma net logikos. Dėl to, žinoma, netenka jų kaltinti kaip nepatyrusių jaunuolių. Jiems viskas dar tebėra gražu, viskas rožėm klotas. Tuo labiau, kad jų gyvybingasis verž-lumas yra skatinamas kartais ir perdėtos vy-resniųjų globos nežūrint ar tai patariamoje, ar ekonominėje perspekty-voje. O išleisus į ekstra-vagantiškesnį užsimoji-mą, kartais įpuolama ir į nenumatytą kliūtį. Su-drumstų nuotaikų pasėko-je, jie tai pergyvena sa-vuoju, dar niekieno nepa-reikėję labai saugoti, kad tos gėrybės nebūtų minios sutrintos. Matydami ap-gultus prekystalius, pil-nutėles kavinę pietaujančių žmonių, slidinėti neiš-važiavęs tautietis negalės suprasti tokio skautų pa-



Niagara Falls, Ontario, 1355 Ferry Street, nuo seniau veikiantį hotelį-taverną VENETIAN, klientus aptarnau-jantį pilnu maistu, nupirko lietuviai- Alvyra ir Vytautas Vaškeliai, pas kuriuos kovo 2 dieną buvo platesnio su-pažinimo vakarienė. Sveikinimo kalbas pasakė J. Šarapnickas, Ona Jonaitienė ir kiti dalyviai. Į kalbas atsi-liepdamas, VENETIAN hotelio savininkas V. Vaškelis pasidžiaugė, kad šioje pasaulinio garso vietovėje jis ra-do daug lietuvių, su kuriais jam malonu dirbti. Dabar lietuviai, atvykę į Niagarą Falls bus patenkinti, nes ga-lės pasinaudoti geru patarnavimu lietuvių viešbučio, ko anksčiau nebuvo.

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS



SKILIMAS SPORTININKŲ TARPE

To ir reikėjo laukti! Paskutiniame sportininkų suvažiavime Toronte sausio 27-28 d. d. palygi-nus greitas išsprendimas ir nenubaudimas krepši-ninkų išvykos į pavergtą Lietuvą, "neklaužadų"-privėdė prie ŠALFAS skilimo. Štai, iš mūsų or-ganizuoto gyvenimo ofi-cialiai pasitraukė du Či-kagos klubai: LSK Aras ir Neo-Lithuania. Atrodo, kad jų pėdomis paseks Cicero Ateitis ir Čikagos Neris. Taigi, mūsų išeivi-jos sportinio gyvenimo stulpai. Tas buvo jaučia-ma suvažiavimo metu ir po jo. Reikėjo padėti kaip nors gelbėti. Naujos val-dybos pirm. A. Bielskus iš Clevelando vyko į Či-kagą. Deja, posėdis baigė-si paprastu fiasko.

Kur dabar atsiradom? Paprasčiausias ir leng-viausias atsakymas-akli-gatvyje! Jau ir taip mūsų tremties sportinis gyve-nimas paskutiniiais me-tais gerokai šlubavo, tik kartais ieškant būdų ir priemonių tos nesudėtin-gos operacijos įvykdy-mui. Tam tarnavo suva-žiavimai, pasitarimai, konferencijos. Deja, ant žalio stalo ištiestas į Lie-tuvą kelionės planas, įve-dė sportininkų tarpe di-sonansą. Ir visiškai nor-malu. Joks tautinis an-samblis, joks choras, tau-tiniai šokiai ar net pavie-niai menininkai nepagal-vojo apie pasirodymus ar bendradarbiavimą su pa-vergta Lietuva, tik štai sportininkai, kaip Pilypas iš Kanapių, išsoko su pa-slauga mūsų tautos pa-vergėjui, padėdamas at-švesti net 50 metų revo-lucijos sukaktį. Gėda, juo labiau, kada mes laukiam iš mūsų vadovaujančių veiksmų moralinės ir materialinės paramos sportiniam gyvenimui.

kos, jie pasiduoda savom užgaidom ir išeina į ne visiems pasektinus ke-lius. O jeigu mūsų jaunie-ji apie tai geriau pagal-votų ir kiek kukliau iš-tiestų savo ranką pasvei-kinimui, žiemine apranga apsirengęs keleivis esąs tikras, kad studentų pa-rengimas susilauktų pa-našaus pasiseikimo kaip Kaziuko mugę.

S. Pranckūnas.

kada privalome prašyti aukų iš tų pačių išeivių kišenių, kada norime, kad sporto s-gos atstovai da-lyvautų Kultūros Kongre-se ar kt. reikšminguose suvažiavimuose, kur pa-intoji linija yra griežta okupanto atžvilgiu.

Kas paliko? Padėtį rei-kia gelbėti. Ir gelbėti be jokių atidėliojimų, nes įsisteigus naujai sporto sąjungai, mūsų sportinis gyvenimas nueis visiškai į šunkelius. Matyt okupa-tas to tikėjosi, jis to ir laukė. Daug lengviau "tvarkytis" su išeivijos susiskaldžiusiais sporti-ninkais, taigi pačiu gra-žiausiu taigi tautos atža-lynu. Velnio seniai! Jie vis vien vienas po antro traukiasi iš šio pasaulio. Jaunimas, pagautas ant Maskvos meškerės - jau stambi, skani žuvis. Bet, dar nevisiškai esame pa-gauti ant užmesto kabliu-ko (gal tik dalis sporti-ninkų). Tad ir siūlytume iš savo pusės, skubiai šaukti Detroito ar Cleve-lando suvažiavimą, kuria-me kiekvienas atstovas, nuo kiekvieno klubo, turė-tų tik vieną balsą. Negali-du ar trys asmenys lai-kyti sporto s-gą vien tik savo monopoliumi. Tai yra nesąmonė, kuo įrodymu buvo sausio 27 d. balsa-vimas.

Ir svarbiausiu suvažia-vimo dienotvarkės punktu turėtų būti buv. į Lietuvą išvykos klausimas ir vis tik nubaudimas, jeigu ne visų dalyvavusių sporti-ninkų, tai nors jų inicia-torių.

Kaip sportininkai, or-ganizuoti sąjungoj, mes turim paklusti mūsų ben-dram išeivijos veiksmų nusistatymui, priimtoms rezoliucijoms ir dekla-cijoms. Priešingu atveju-privalom pasitraukti iš laisvės kovos baro tuo pačiu, pažemindami savo tėvus, jų gimtąjį kraštą, užtiesdami patys geleži-nę uždangą ant mūsų tau-tos laisvės kovų siekimų.

Tai būtų tikrai žiaurus ir brožudiškas darbas!

K. Baronas.

PAVERGTOJI LIETUVA
 Kauno Žalgirio ranki-ninkės pateko į Europos pirmenybių baigmę, nu-galėdamos antrose rung-tynėse Lenkijos Cracovio 17:8.

- Sov. Sąjungos krepšinio pirmenybėse Kauno Žal-giris įveikė daugkartinį meisterį CASK 68:64.

- Sov. Sąjungos uždaro-se patalpose lengvosios at-letikos pirmenybėse meisterių vardus iškovo-jo V. Žurnia ir P. Plungė. Pirmasis nužygiavo 15km

per 1 val. 5,37 min., o Plungė rutulį nustūmė 17,92 m.

IŠEIVIJOS GYVENIMAS
 - Įdomių prisiminimų išeivijos sporte rašo Ste-pas Garbačiauskas. Štai, pav. 1919-20 m. m. du kar-tu į Kauną buvo atvykusi YMCA-YWCA delegacija iš JAV ir ieškojo sporti-ninkų ir sporto organiza-cijų. Pasiūlė pagalbą iran-kiais ir instruktoriais, bet atbalsio nesusilaukė. Rygoj ir Taline toji de-legacija paliko aprangos apavo, įrankių net ir Lie-

tuvai skirtą dalį. Kodėl? Pasirodo, vienos mūsų ministerijos pareigūnai atsisakė bet kokios para-mos, bijodami kad tuo "nenukatalikintų" lietuvių jaunimo... Apie tuometinę spaudą, St. Garbačiauskas rašo, kad su spauda ryšiai buvo lengvai užmegsti. Pirmas dienraštis, kuria-me pasirodė sporto ži-nios, buvo Lietuvos Aidas. Sportui buvo palankus Lietuvos Žinių red. J. Kardelis ir Kario-P. Ru-seckas.

TIK PER ANGLIJĄ...

Pigiaus, greičiau ir geriau galima pasiųsti dovanų siuntinius savo artimiesiems Lietuvoje.

Artėjant vasarai, dabar jau pats laikas pagalvoti koki dovanų siuntinį sudaryti ir pasiųsti savo giminėms.

Žemiau siūlome du specialiai paruoštus, praktiskus ir labai naudingus siuntinius:

VASARINIS 1968 - 1.

Storo, geleto nepermatomo nailono medžiaga dėl 4 suknelių, 3 1/2 jardo vilnonės angliskos medžiagos vyriškam kostiumui, 3 1/2 jardo vilnonės angliskos medžiagos moteriškam kostiumui, 1 terelyno bliuskute, 1 vyriški nailoniniai marškiniai, 2 poros vyriškų arba moteriškų geriausių rūšių nailoninių kojinių --- \$75.00.

VASARINIS 1968 - 2.

Pavasariniam arba vasariniam paltui vilnonė medžiaga, 3 1/2 jardo vilnonės angliskos kostiuminės medžiagos, geleto nepermatomo nailono medžiaga dėl dviejų suknelių, 1 šilkinė skarelė, 1 vyriški nailoniniai marškiniai, 1 svaras šokoladinių saldainių, 1 vyriškas arba moteriškas nailoninis lietaus palis --- \$75.00.

Taip pat į bent kurį siuntinį galima dėti žemiau išvardintus dalykus, kurie yra visuomet naudingi ir laukiami Lietuvoje. Vilnonė labai gera skarelė \$4.00, nailoninis italikos lietaus palis \$10.00, vyriški arba moteriški vilnoniai megstulai \$12.00, nailoniniai marškiniai, 1 svaras šokoladinių saldainių, 1 vyriškas arba moteriškas nailoninis lietaus palis --- \$75.00.

BALTIC STORES LTD., (Z. JURAS)

421 HACKNEY RD., LONDON, E. 2. ENGLAND.
 TELEF. SHO 8734.

Su malonumu priimame užsakymus, kuriuos pats siuntėjas pasirenka iš kainorėdžio arba užsisako kas jam patinka. Taip pat, persiunčiame ir Jūsų pačių supirktus siuntinius. Mūsų sąskaitos duoda teisę į Income Tax sumažinimą, jei siuntiniai yra siūdomi šeimai.

Atstovai: A. Kusinskis, 167 College St., Apt. 2, Sudbury, Ontario.
 L. Radzevičius, 530 Windermere Ave., Toronto 9, Ont.

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas

Redaktorius Vytautas BILDŪŠAS.
 Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS.
 1649 N. Broadway, Melrose Park., Ill., USA.
 Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

AR ŽINOTE KĄ RAŠO KELEIVIS?

AR ŽINOTE, kodėl vieni jį giria, kiti peikia, bet visi mėgsta skaityti?

KELEIVY žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės skelbti. Teisingomis žiniomis iš visur /jame daug žinių ir iš Kanados/, aiškiu ir atviru pasisakymu laikraštis per 65 metus pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

KELEIVY rasite patarimų teisiniais ir kitais klausimais, gražių apsakymų, eilėraščių ir tt: Jis turi ir moterų skyrių.

METINĖ PRENUMERATA KANADOJ IR KITUR TIK \$5.00.

Jau galima gauti 1968 metų kalendorių, kai-na \$1.00. Korespondenciją adresuoti:

KELEIVIS
 636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127, USA.

HAMILTON

Geriausia taupyti ir skolintis tik
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyve "TALKA"
21 Main St. E., Kamb. 203, Tel. 528-0511.

Darbo valandos: Aukšti nuosimėčiai už indėlius.
Pirm. 9-3 val. p.p.
Antr. 9-1 ir 5-8 val. p.p.
Trec. 9-3 val. p.p.
Ketv. 9-3 val. p.p.
Penkt. 9-1 ir 5-8 val. p.p.
Sest. 9-12 val. dienos.

St. Catharines agentūra: 75 Rolls Ave. Pranciškonų
parapijos salėje sekmadieniais po pamaldy.

METINIS "TALKOS" SUSIRINKIMAS

Vasario 24 d. A. V. parapijos salėje įvyko metinis bankelio "Talka" susirinkimas, skaičiumi ne labai gausus, bet darbais pozityvus. Susirinkimą vedė v-bos p-kas E. Sudikas, sekretoriavo v-bos sekr. A. Repčys.

Metų laikotarpyje mirė trys nariai: Justinas Sutkaitis, Kazys Trumpickas ir Paulina Butkus. Jų atminimas pagerbtas minutės susikaupimu.

Kadangi "Talka" nariams kiekvienais metais išleidžia spausdintas apyskaitas su atskirų pareigūnų pranešimais, tai per susirinkimą jie nebuvo kartoti, o žodžiu papildomai buvo daromi pranešimai prie tų dienotvarkės punktų, kurie buvo reikalingi susirinkimo patvirtinimo balsavimo keliu.

Bankelio finansinė padėtis yra stipri ir beveik visi paskolų prašymai yra patenkinami. Praėjusieji metai buvo neblogi visais atžvilgiais: apyvarta padidėjo 25%, balansas padidėjo 12.5% ir narių skaičius - 7%. Susirinkimas vienbalsiškai nutarė išmokėti šerinininkams 5% dividendo, kas sudarys apie 40 tūkstančių doler. Paskirta Vasario 16 gimnazijai 400 doler, ir Hamiltono šeštadienei mokyklai - 500 dol. 1968 metų sąmatoj yra numatyta 2000 dol. - teismo jur. patarnavimo išlaidoms ir aukoms, iš kurios sumos valdyba metų bėgy remis ir kitas lietuviškas organizacijas bei institucijas, kaip kad darė ir praėjusieji.

Į garantijos fondą skirta 20% pelno ir šiuo metu bankelio garantijos fondas siekia 54 tūkstančius dol. Reikia pažymėti, kad bankelio balansas šiuo metu jau viršijo pusantro milijono dol. Iš valdybos rotacine tvarka, kadencijai pasibaigus, išėjo E. Sudikas, iš rev. k-jos J. Varanavičius ir iš Kredito komiteto - Jer. Pleinys. E. Sudikas ir J. Varanavičius buvo palikti ir toliau 3-jiems metams aklamacijos keliu; gi J. Pleinys perrinktas kitam 3-jiems metams. Valdomybų organizavimo metu susirinkimui vadovavo v-bos vicep. A. Vainauskas, balsus skaičiavo komisija, sudaryta iš M. Ramanausko, Z. Stanašio ir Pr. Enskaičio.

Susirinkime dalyvavo vieš. rev. E. P. Nolan, kuris tarė žodį, nurodymas, kad bankelis "Talka" ir jos valdomieji organai verti pagyrimo už gražų ir tvarkingą bankelio reikalų vedimą. Bankelio advokatas Mr. J. Dodson, taip pat tarė pasveikinimą ir trumpą žodį patari-

mu būti atsargiems juridiniu atžvilgiu perkant įvairius nekilnojamus turtus, geriausia ieškoti patarimo bankelyje ar pas advokatus. Viešuoju reviz. susirinkimas 1968 metams patvirtino p. E. P. Nolan, kuris jau eilę metų tikrina bankelį. Dėl susirinkimo tvarkingo vedimo ir dalyvių kruopštaus reikalų svarstymo jis tęsėsi nepilnas 2 valandas. Laikė susirinkimo dalyviai buvo aptarę naujais ir sausais. Išsėmus dienotvarkės punktus, pirmininkaujantis padėjo atsilankiusiems ir kitais metais prašė visų dėti daugiau pastangų gausiau atsilankyti į metinius susirinkimus. Baigiantis susirinkimui dalyvių užsiregistravo 67. Susirinkimas baigtas 6 val. vakaro.

Tuoju po susirinkimo įvyko naujos valdybos posėdis, ir pareigomis pasiskirstė: E. Sudikas - pirmininkas, A. Vainauskas - vicep., A. Repčys - sekr., St. Dalius - ižd. ir J. Bulionis - narys. Tuo pat metu, kredito k-ja ir kontrolės k-ja irgi pasiskirstė pareigomis, kurios nepasikeitė.

E. S. BUVUSIAI A. V. PARAPIJOS VALDYBAI

Paskutiniu laiku spaudoje pasirodžius diskusijoms dėl AV parap. choro likimo, tikroji padėtis, daugeliui yra nežinoma. Net ir vietos tautiečiai, kurie laikosi atokiai nuo organizuoto gyvenimo, vadovaujasi tik iš lūpų lūpas kartojamais gandai. Pašaliniai asmenys aprašydami šį nemalonų įvykį, gali įvertinti netikslumų ir padėti pabloginti.

Kadangi buvusi choro valdyba, išrinkta pačių choristų teisėtai vykdė savo pareigą koordinuodama vieneto veiklą, be abejo turi ir nutarimų bylą. Tuo remiantis ji turi pilną teisę šiuos nutarimus paskelbti spaudoje. Ypač svarbūs paskutiniai nutarimai, privertę chorą likviduotis, be abejo turėjo ir užprotokuluotą priežastį.

Visuomenei, aiškumo dėliai, buvusių choro valdybą, dokumentuotus davinius, paskelbti, o "NL" redakciją buvusios AV parapijos choro v-bos pareiškimą be ištaisymų talpinti Hamiltono kronikoje. **Hamiltonietis.**

DĖL PARAPIJOS CHORO
Nusibodo skaityti NL psl. šios kolonijos kronikos žiniose apie parapijos chorą įvairias Hamiltoniečio, Lietuvio, Kito Hamiltoniečio žinias, nes jie visi sukasi apie tą patį medį, nepaliesdami jo šaknų.



Irena Parėšytė
Išėjusi lietuviškų rašinių
rašymo konkurse premi-
ją.

Irena Parėšytė yra gimusi 1953 metais Anglijoje, Manchester'yje. Dabar ji lanko Hamiltono Vyskupo Motiejaus Valančiaus var. d. šeštadienį mokyklą ir yra jos devintame skyriuje, o taip gi yra devintojo skyriaus mokinė ir Cathedral High School.

Irena Parėšytė rašo, kad ji stengiasi kuo daugiau skaityti ir rašyti lietuviškai, kad galėtų geriau išmokti tėvų kalbą.

Irenos sesutė Kristina yra laimėjusi lietuviškų knygų skaitymo konkursą. Matyti, kad tėvai, pp. Parėščiai vaikų pratina ir skaityti ir rašyti lietuviškai, todėl taip gražiai pasirodė šia jų dukrelės. Tai yra pagirtini dalykai.

Tačiau, jeigu viršminėti korespondentai, pajęgti atsakyti į tokius klausimus: 1. kodėl kitos katalikiškos parapijos, turinčios toki patį tikinčiųjų skaičių, gali išlaikyti ne vieną kleboną, bet dar du pagalbininkus, pradžios mokyklą, sėseles; 2. kodėl dėkojama vienam asmeniui už pastatytą visų parapijiečių suaukotais pinigais sales (neteko pastebėti spaudoj, kad būtų dėkojama už lietuviškas parapijines sales Toronte, Montrealyje); 3. kodėl taip sunkiai buvo surandami kandidatai į KLB-nės Hamiltono ap. valdybą; 4. kodėl iš KLB-nės veiklos Hamiltone pasitraukė eilė stiprių veikėjų; 5. kodėl iš salės šalinami (ar tiesiog išvaromi) repeticijomis atvykęs jaunimas ir tt. ir tt., tai jie rastų atsakymą, kodėl iš lietuvių parapijos traukiasi lietuviškos šeimos, įsirašydamos į angliškas parapijas, kodėl buvo išardyta ir parapijos choras.

Tačiau, vien tik iškėlimu mūsų spaudoj Hamiltono parapijos negerovių, mes tikrai tikslu neat sieksime. Čia jau yra aukštesnės bažnytinės hierarchijos reikalas.

Stebėtojas

LABIAUS REIKALAI
ŠP komitetas vasario 12 dienos posėdyje priėmė statutą-konstituciją reikalingą pristatyti Mokesčių Departmentui, Ot-tavoje, mūsų Fondo užregistravimo reikalu. Kaip jau anksčiau buvo minėta, užregistravimas reikia gauti teisei siųsti paramai už Kanados ribų ir išdavinti ofic. pakvitavimus mokesčių atsiskaitymo reikale. Fondo rengimo komisija iš F. Rimkaus, E. Kybartienės ir N. Gutauskienės, patiekė dalį planų rengimo reikalui, kuris įvyks balandžio 27 d. Fondo 15 metų sukakties proga J. Centro salėje. Salė jau gauta. Gros V. Babecko orkestras. Žada būti ge-



Nemira Balsytė
Išėjusi KLB Švietimo
komisijos skaitymo konkurse
premią už rašinį

"Mano vasaros atostogos". Nemira Balsytė yra gimusi 1957 metais Hamiltone. Ji mokoš Vysk. M. Valančiaus vardo šeštadienį mokykloje šeštame skyriuje, taip pat ir anglų mokykloje Regina Mundi šeštame skyriuje. Nemirai patinka matematika, bet labiausiai ji mėgstanti skaityti knygas, kurių kas savaitę perskaitanti po 2-3, mėgsta rašyti pasakas ir klasės vaidybos grupei vaidinimus. Ji taip gi mėgsta skaityti lietuviškus laikraščius, o laisvalaikiais mėgsta šiuožti, plaukyti. Priklauso ateitininkų organizacijai.

Nemira Balsytė, kaip matyti moka malonumus sudaryti su naudingais darbais.

ras bufetas, laimei išbandyti keli vertingi fantai, staliukai ir dar šis bei tas. Ryškinama trumpa meninė dalis.

Metinės išlaidų ir ap-rangos rinkliavos baigtos. Rūbų bei avalynės surinkta per 400 svarų. Iš jų sudaryti 23 siuntiniai ir pasiųsti Suvalkų ir Vokietijos lietuviams.

Fondo patogumo dėliai ir Mok. Departm. pasiūlymu, Fondo fiskaliniams atsiskaitymo metais skaitysis pradžia kiekvienų metų balandžio 1 d. ir pabaiga - sekančių metų kovo 31 d. Pasibaigus fisk. metams, bus paskelbta fin. apyskaita.

Posėdis įvyko A. ir S. Kybartų namuose. Šeiminkė ir kom. narė po posėdžio pavaišino kavute ir skaniais pyragaičiais. Posėdžio dalyviai dėkingi už vaišes. **ŠF Inf.**

HAMILTONO LIETUVIŲ NAMŲ NARIAI

kviečiami dalyvauti bendro vės visuotiniame susirinkime balandžio 7 d., sekmadienį, 3 val. po pietų "Del-ta" kino salėje, 1292 King Street East, šia dienotvarkė: atidarymas, prezid. sudarymas, komisijų rinkimas, valdybos pranešimai, diskusijos, balansas už 1967 metus ir 1968 metų sąmatos priėmimas, iš-tatų pakeitimas, ateities veiklos planų svarstymas, remonto reikalai, klubo rengimo klausimas, valdomųjų organų rinkimas, paskolos laktų leidimo klausimas, klausimai ir sumanymai. Visi nariai kviečiami dalyvauti. **Valdyba.**

TAUTOS FONDO PRANEŠIMAS

Šiomis dienomis kas nors iš Tautos Fondo pasibelsi jūsų duris ir prašys pinigines aukas Tėvynės laisvinimo reikalams. Kaip pasielgsi su tuo žmogumi, kuris grįžęs iš darbo vakarais su sąrašais važinėja miesto ir užmiesių gatvėmis, norėdamas kiekvieno lietuviui atsiklausti, kiek jis šiais metais skiria tauti-

RUOŠKIMĖS KANADOS VAKARŲ LIETUV. DIENAI



Veiklosios Britų Kolumbijos lietuvių, kurios dalyvauja Kanados Vakarų Lietuvių Dienos ruošime /iš kairės: p. Baronienė, p. Gumbelienė, p. Kaulienė ir p. Vilenčikienė /prie puotlo/.

Mielas Britu Kolumbijos lietuvi,

Tinkamai paminėti tą didį mūsų tautos įvykį, 50-ias Lietuvos nepriklausomybės sukaktuves, šiais metais mūsų yra ruošiamas Vakarų Kanados Lietuvių Diena, kuri numatyta rugpjūčio mėn. 3-4 dienomis Vancouverio mieste. Mūsų platus masto užsiimojimas minėtų dienų suruošti kiek galima populiarese ir iškilmingesne, numato telkti menines pajėgas atsikviečiant solistus, muzikus, paskaitininkus ir kitus, ką tik pajėgsime iš kitų lietuviškų kolonijų.

Šis istorinis momentas mūsų apylinkėje yra įmanomas mūsų negausiai kolonijai tikrai visiems glaudžiai bendradarbiaujant.

Paruošti ir įvykdyti šį minėjimą iš mūsų reikalauja daug ryžtingumo, tautinio susipratimo ir susiklausimo. Numatytas ir pradėtas darbas yra per didelis, kad galėtų jį tinkamai atlikti keletas komitetų narių. Todėl kviečiam visus Britų Kolumbijos lietuvius prie jo prisidėti. Jūsų sumanymai ir patarimai tą minėjimą padaryti kuo įdomesni ir tobulesni. Jūsų dosni ranka ir moralinė parama mūsų maloniai laukiama. Neatidėliojant rašykite komitetui. Be to, mes pageidaujame adresų Jūsų apylinkėje gyvenančių lietuvių, už ką iš anksto reiškiam širdingą ačiū.

niams reikalams. Šiomet yra svarbūs metai, ir iš kiekvieno yra laukiama daugiau, tikimasi, kad kiekvienas padvigubins savo įprastą kelių dolerių metinę duoklę. Tegu tai nebūna tik atmetinis reikalas, bet nuoširdus tautinės pareigos atlikimas. Šiomet Tautos Fondas yra pasiryžęs Hamiltoną padaryti daugiausia tautiniam reikalui aukų skiriamą lietuvių kolonijai Kanadoje. Gyvenime būna taip, kad daug pakalbame apie tėvynę, nesivaržome pademonstruoti savo patriotinių jausmų, bet kada pasidaro pinigų, mažos aukos reikalas, - mes tuoj bandomė trauktis. Pasilik ištikimas savo kraštui, realiai remdamas jos laisvės kovos darbus.

Tautos F. Skyr. V-ba.

Nuolatos jūs būsite informuojami apie mūsų tolimesnius pasirošimus.

Vakarų Kanados Lietu-

vių Dienos Komitetas: B. Vileita, E. Gumbelis, Z. Tolimesnius pasirošimus. A. Smitienė, K. Vanagas, V. Skabeikis.

ST. CATHARINES, ONTARIO

Vasario 16 d. dalyvaujant gausiam būriui St. Catharines ir Niagaros Pusiasalio lietuviams. Miesto rotušėje, burmistrui Mac Chown padedant, buvo išrinkta Lietuvos vėliava. Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 50 metų sukakties proga miesto burmistras vasario 16 d. pasirašė proklamaciją, kuri buvo atspausdinta The St. Catharines Standard. St. Catharines CKTB radio stotis vasario 16 d. 6 val. ryto pradėjo skelbti Lietuvos nepriklausomybės 50 metų sukaktį. 8.30 buvo transliuojama radio bangomis lietuviška muzika su komentarais. 7 vakaro buvo suruoštos bendros vaišės Leonard Hotel, dalyvaujant Kanados valdžios atstovams. Vaisių organizatorius St. Janušonis vakarienes metu padarė anglų kalba Lietuvos apžvalgą pradedant Mindaugu iki 1918 m. vasario 16 dienos ir vokiečių bei rusų okupacijos.

Vakarienes metu Ontario provincijos sekretorius Bob Welch pasakė ilgą kalbą ir palietė žiaurius lietuvių pergyvenimus vokiečių ir rusų okupacijos metais.

SAULT ST. MARIE, ONT.

Po ypatingai bauraus, su daug sniego ir vėjuoto vasario mėnesio, atskrido pas mus kovelis su gražiu pavasarišku oru. Nors naktimis dar stiproai pašala, bet vidurdi-niais saulė gerokai smukdė žemyn per visą žiemą susirinkusio sniego kalnus ir pavasaris, atrodo, jau visai netoli.

Jokių užgavėnių bendro pobūvio ar ta proga šokių pas mus, kaip paprastai, nebuvo. Didžiausias mūsų tautiečių susirinkimas bus tik laike rekolekcijas, kurios įvyks kovo 30-31 dienomis Precious Blood bažnyčioje (katedroje). Rekolekcijas ves mūsų

Vakarienes metu buvo suruošta parodėlė, gintaro, rankdarbių, tautinių juostų ir t. t.

Vasario 24 d. 7 val. įvyko iškilmingas minėjimas St. Denis parapijos salėje. Minėjimą atidarė b-nės pirm. Antanas Šukys, pakviesdamas į prezidiumą savanorius - kūrėjus: St. Ulbiną, St. Mačikūną, T. B. Mikalauską OFM ir organizaciją atstovus. Minėjime dalyvavo organizacijos su vėliavomis. T. B. Mikalauskui atkalbėjus invokaciją, kalbą pasakė A. Stankaitis. Prelegentas pabrėžė, kad lietuviai išėvijo nenutautėtų turi ugdyti meilę tautai, pa-pročiams ir kalbai.

Meninę dalį išpildė "Varpo" choras diriguojant muz. D. Skrivinskaitė, akompanuojant A. Paškauskui ir tautinių šokių grupę "Gintaras" vadovaujant J. Karasiejui.

St. Cathariniečiai šiais metais Lietuvos nepriklausomybės 50 metų atstatymo šventei ruošėsi iš anksto. Lietuvių kolonija maža, nepilnas šimtas b-nės nario mokesčių mokėtojų, bet savo veikla neatsilikia nuo didžiųjų lietuvių kolonijų. **J. Š.**

naujas kapelionas kun. Augustinas Sabas.

Pasinaudodami gražiu oru kai kurie mūsų tautiečiai išvyksta pažuvauti ant ledo.

Į šiais metais gegužės 12 d. renkamą Kanados LB krašto tarybą iš mūsų kolonijos buvo pasiūlyta du kandidatai - kun. A. Sabas ir tautietis Jurgis Skardis, bet abu dėl įvairių priežasčių nuo kandidatavimo atsisakė.

Kovo mėn. pradžioje iš Hamiltono porai dienų buvo atvykęs rangovas Antanas Liaukus, kuris stato gyvenamus namus ir mūsų mieste. **Koresp.**

PAVIRIAUSIA PROGA GERIAUSIA DOVANA NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

MONTREAL

METINIS "LITO" SUSIRINKIMAS

Pirmiausia pirm. Notaras J. Bernotas, atidavęs susirinkimą, suminėjo mirusius "Lito" narius ir pakvietė pagerbti jų atmintį susikaupto momentu. Po to pakvietė sekretorių Pr. Rudinską perskaityti praėjusių metų protokolą. Perskaitytus protokolą, kuris priimtas be pataisų, valdybos pranešimai, kurie nariams buvo pateikti raštu, nebuvo skaitomi, tik tai pirmininkas J. Bernotas savo pranešimą papildė trumpomis žiniomis, kurios atsirado pranešimus surašius.

Kadangi revizijos aktas raštu buvo labai trumpas, o jame buvo konstatuotas palyginamai žymus sumų nurašymas /apie 7,000 dol./, tai K. Truska į tai atkreipė dėmesį ir paprašė aktą papildyti. Rev. kom. pirm. Juozas Lukoševičius paaiškino, kodėl aktas neišplėstas. Tačiau tuo paaiškinimu nebuvo pasitenkinta. Tada pirm. J. Bernotas paaiškino plačiau. Kadangi jis gerai žinojo įstatymus, tai jo paaiškinimas buvo įtikinantis ir klausėjus patenkino.

Idomų pranešimą padarė kasininkas D. Jurkus apie "Lito" augimą. 1967 metais "Lito" apyvarta, palyginus su 1966 metais, padidėjo 643, 272 dol. arba 12,5%; pelnas padidėjo 13,789 dol. arba 21,25%; balansas padidėjo 984, 322 arba 15,6%; išmokėta palūkanų už depozitus daugiau 3,009 dol. arba 18,5%; dividendų išmokėta daugiau 13, 177 dol. arba 26,4%.

Siek tiek buvo pasisakymų dėl nepaskirstyto dalies pelno, skirto lietuvių palaidojimo reikalams, galų gale taip nutarta:

Baltijos stovyklai... \$ 150.-
Šeštadien. mokykloms \$ 150.-
Vasario 16 gimnazijai \$ 150.-
Liet. Nepr. 50 m. Fond \$ 150.-
Neringos skautams... \$ 100.-

Geležinio Vilko skautams... \$ 100.-
Aukštesniesiems kursams... \$ 75.-
Moksl. ateitininkams \$ 75.-
NMP Seselems... \$ 50.-
Šaulių tautodailės parodai... \$ 50.-
Zigmo Lapino jaunimo orkestrui... \$ 50.-

Viso \$ 1100.-

Valdybą perrinkti J. Bernotas ir P. Petronis -- (šis 105 balsais prieš 83 balsus, gautus K. Truskos). Kitų konkurentų nebuvo.

Klausimuose ir sumanymuose buvo aktualiau iškeltas lietuviškosios spaudos paremimo klausimas ir kodėl neatskreipiamas dėmesys nepaskirtą pelną skirstant. Pirmininkas J. Bernotas šiam klausimui pritardamas, pažadėjo atitinkamą dėmesį sekanči kartą tokį pelną skirstant. Po susirinkimo buvo duota gerai paruošta vakarienė ir visi gerai pasitenkinę skirstėsi į namus.

LIETUVIŲ DAILES IR TAUTODAILĖS PARODA

Praeitame parodos informaciname pranešime sąrašė praleisti p. Rudinskienės ir pp. J.V. Viliūšių pavardės. Naujai prie parodos eksponatų papildymo prisidėjo p. Balciūnaitė, p. Butkienė, p. Bytautienė, p. Juodviršienė, p. Jackevičienė, p. Kavaliūnaitė, p. Sutkaitienė, p. Rubikaitė, p. Vasiliauskas.

Norintieji prie parodos prisidėti su parodai tinkančiais daiktais, savo suikimą prašė me pranešti: J. Šiaučiuoliui tel. PO 7-2781 arba DO 6-3884 nevilniau kaip iki kovo 24 d. Kuopos Valdyba.

MONTREALIO - OTTAWOS
Ateitininkų jaunimo vasaros stovykla "Baltijoje" įvyks nuo liepos mėn. 13 iki 20 dienų.
V - ba.

Income Tax

PRANAS TAUTKUS, buvęs mokytojas, turi daug prityrimo užpildyti visokių Income Tax blankus. Kreiptis asmeniškai arba skambinti tik šiomis dienomis ir valandomis:
Šeštadieniais nuo 1-5 v. PM.
A. Matulio bute: 7686 Edward St., LaSalle. Tel. 366-3805.
Sekundadieniais 1-5 v. PM. **Restorane Kaunas.** 2587 Ontario St. East. Tel. 525-0196.
Taipgi jis užpildo visokių pensijų ir emigrac. blankus.

ADVOKATAS
JOSEPH P. MILLER
B.A., B.C.L.
Suite 205
168 Notre Dame St. E.
UN 6-2063 ir UN 6-2064

Notaras
J. BERNOTAS
B.A., B.C.L.
Sun Life Building
Suite 2001
Tel.: UN 6-4364.

DR. A. O. JAUGELIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1410 Guy Street, 1 aukštas
11-12 kambarys.
Tel: 932-6662; namų 737-9681

DR. V. GIRIUNIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

Bouffard Auto Body
6636, Clark St. Montreal
(prie St. Zotiuko)
TEL: 277-5059, 277-5323

ATLIEKAME DARBUS:
Electric Welding
Body Work
Painting
Mechanic
Electric
ir kitus

Steering Service
Wheel Alignment
Tune-up
Clutch - Brakes

Sav. J. Adomonis - Adams
Namų tel. 747-9000.



Dalis Nek. Pr. Marijos Seserų Montrealyje Rėmėjų drauge su to skryčiaus seserimis. Rėmėjai kviečia visus atsilankyti į jų ruošiamą jubiliejų, koncertą ir vakarienę kovo mėnesio 23 dieną, šeštadienį. Atvažiuoti iš kairės į dešinę sėdi: Ses. M. Teresė, M. Semogienė, Br. Lukoševičienė, Ses. M. Magdalena; stovi: Ses. M. Erihanita, J. Ladyga, J. Dalmantas, G. Montvilienė, G. Gedvilienė, sėdi Ses. M. Marigita, stovi Ses. M. Natalija ir Ses. M. Emanuelė.

NEK. PR. MARIJOS SESERŲ
Kongregacijos 50 m. Jubiliejus, Koncertas, kurį atliks solistė iš Chicago Roma Mastienė - mezzosopranas, ir iškilminga, švediško stalo vakarienė kovo mėn. 23 d. 7 val. p.p. Aušros Vartų par. salėje.

Visi Montreale ir apylinkėse lietuvių maloniai kviečiami ir laukiami. Savo atsilankymu parodysite pagarbą mūsų lietuviškosios seselės, kurios dirba dideli darbą mūsų kolonijoje. Taip pat mūsų atsilankymas parodys, kad lietuviški reikalai gyvi mūsų širdyse ir mes remiame lietuviškas institucijas.

Veiks bufetas su minkštais ir kietais gėrimais. Iki pasimatymo kovo 23 dieną!

Rėmėjai.
-- Jaunimo slidinėjimo išvyka ateinanti sekmadienį - kovo 17 d. Mišios 8 val. ryto, registruotis pas R. Baršauską, tel. 722-5824 ir A. Skučą 722-6152.

-- Metinės rekolokacijos balandžio 1-7 dienomis. Veda Mons. Balciūnas.

-- Parapijos parengimai: margučių vakarienė balandžio 20 d. ir parapijos Choro koncertas gegužės 18 d.
-- Aukštojo parapijai: J. Paznokaitis \$50.-, A. Tomkevičius, V. Lietuvnikas, A. Popieraitis po \$30.-, M. Zavadskas, J. Čičinskas po \$20.-, ir A. Račiūnas, J. Paznokaitis po \$10.-

-- Mirė Izidorius Janušas, laidojamas trečiadienį ir J. Mays, laidojamas ketvirtadienį. Abu senosios kartos lietuvių.

SAUKIAMAS ŠAULIŲ KUPOS SUSIRINKIMAS
Kovo 17 d. Aušros Vartų salėje šaulių būstinės kambarėje saukiamas L.K. Mindaugo kuopos metinis visuotinis susirinkimas. Nariams dalyvavimui būtinas. V - ba.

DĖMESIO!

Turime skanių šviežių baltų lietuviškai pieninėje pagamintų sūrių. Taip pat patarnaujame skanionių šviežiomis lietuviškai pagamintomis dešromis. Prašome pasinaudoti mūsų produktais pristatant į namus. Skambinkite Bruno Jazokas, tel. 766-9041.

J. Gražys
KAILIŲ SIUVĖJAS
SIUVU IR PARDUODU
Taisau ir Remodeluoju
Vasaros laike saugojimas /Storage/.

6396 Bannantyne, Verdun. PO 7-6183.

AR ŽINOMA, KAD
"NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" SPAUSTUVĖ
spausdina bilietus, pakvietimus, vizitines ir padėkos korteles, juvėninius blankus, receptams lapelius, vedybinius pakvietimus, mirties atvejų užuotautas laiškus, visokių "statmenius", vokius su adresais, laiškaščiū.

Adresas: 7722 George Street, LaSalle, Montreal, P.Q. Canada.

IŠ LIETUVOS Į MONTREALI

yra atvykusi paatostogauti ir tris mėnesius paviešėti: Šiaulių Pedagoginio Instituto lektolė Anelė Žemėckienė, viešinti pas pp. Mikulius.

VSUOMENININKŲ LEONO IR MARIJOS GUDŲ
pagerbtuvės įvyks kovo 16 dieną, šį šeštadienį, šv. Kazimiero parapijos svetainėje. Leonas Gudas yra ilgametis spaudos rėmėjas ir nuolatinis DLK Vytauto klubo darbuotojas, o Ponia Marija taip pat gyvai dalyvauja visuomeninėje veikloje.

Dr. J. Šemogas jau sugrįžo iš komandiruotės į Baltimore, kur turėjo mokslinę konferenciją.

Tabako fermeris p. Darnaitis prisidėjo 5 dol. prie Lietuvių Enciklopedijos Montreale miesto bibliotekai pirkimo. Sekančiame NL nr. bus tiksliai atskaita: kiek yra tam pirkimui įnešta pinigų ir kiek dar trūksta.

P. Malėnaitė su vyru persikrodo per Montrealį, taikydami ir Kanados kalmus atostogaujant pažiūrėti.

Florida atostogų išskrido H. Tamošiūnienė, S. Sagaitienė ir V. Likienė.

„LITAS“ MOKA

UŽ TERMINUOTUS INDELIUS,

1 metams --- 6%
2 metams --- 6,5%
3 metams --- 7%
Mažiausias indelis \$ 500.00.



Adresas: 1465 De Seve Street Montreal 20, Que., tel. 766-5827

MOKA už:
Depozitus 4.4%
Numatyta už šėrus 5 1/4%
Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 bendros santaupų sumos.

IMA už:
Nekiln. turto paskolas 8%
Asmenines paskolas 9%
Išskaitant gyvybės draudimą iki \$10,000 abiejų rūšių paskoloms.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10:30 iki 12:30 val., išskyrus šeštadienį. Darbo dienomis nuo 10 iki 3 val. kasdien, vakarais -- trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Diena -- penktadieniais nuo 1 v. iki 6 val., ir vakarais -- pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

Talisman
INTERCONTINENTAL CLUB
Cocktails - Dancing Nightly

Kviečia visus atsilankyti į Intercontinental klubą, kuris yra 696 St. Catherine Street W., (prieš T. Eaton'o krautuvę).

Kreipkitės asmeniškai pas Joe Stankaitis.

Europietiška muzika ir šokiai kiekvieną naktį - jausitės kaip Bavarijoje.



Juozas Stankaitis
Manager of the C.L.U.B.
Tel. 861-1507

TORONTO

ŠIAURIEČIAMS IR KIEKVIENAM GERA PROGA ĮSIGYTI BIZNĮ

Arti Toronto prie kurortinės vietos ir netoli ežero bei provincijos parko ir prie dviejų plentų pasidūda moderniai ir lūksu siniai įrengtas virš 100 vietų restoranas, su butu ir dideliu skyliu. Granito pastatas taip pat modernus ir gerame stovyje. Iki šiol gaunamas iš restorano grynas pelnas gali per 5-6 metus apmokėti visą pirkimo kainą - (Can. \$70.000). Dėl smulkesnės informacijos kreiptis:

A.J. MORKIS REALTOR,
1082 Bloor Street West,
Toronto, J. Kaškelis.

GYVENIMO KNYGA...
/ atkelta iš 5 psl./

kratijos ir asmens pažiūrų laisvės dėsniais (Liet. Enc. t. XXXIII).

Ši studentų draugija pasivadindama varpininkais turėjo tikslą kovoti už senųjų varpininkų ideologiją, testų tradicijas, siekti jų idealų. Galima būtų tvirtinti, kad varpininkai buvo Lietuvos liberalų sąjūdis, siekdamas tikslų trimis kryptimis: a) nagrinėjo savo ideologiją, rūpinosi narių išsilavinimu, b) aktyviai dalyvavo akademinėje gyvenime, skelbdama savo ideologiją, savo siekimus studentijos tarpe, c) visuomeninių grupių, kuri rūpinosi veikti artimose savo idealogijai jaunimo organizacijose, bendradarbiaujant spaudoje, rūpinis mokslo populiarinimą.

Studentai varpininkai davė daug aktyvių veikėjų Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungai. Deja, tačiau, kai kurie varpininkai, ypač tie, kurie palaikė tampsresnius ryšius su korporacija "Žiezirba" ir kitomis prokomunistinėmis organizacijomis, neišvengė marksizmo vyliaus ir vėliau

nuėjo tarnauti raudonajam okupantui.
Be pagrinđinės Varpo draugijos dar veikė atskiros korporacijos: 1928 m. įsisteigė studentų varpininkų vyrų korporacija "Žalgiris". Studentai medikai varpininkai įsteigė savo korporaciją "Ažuolas". 1933 m. studentės varpininkės susiorganizavo korporaciją "Rimtis", kurios globėja buvo išrinkta Felicija Bortkevičienė. Prekybos Institute Klaipėdoje ir Žemės ūkio Akademijoje Dotnuvoje varpininkų srovės draugijos. 1935 m. organizaciniam darbui koordinuoti įsisteigė Studentų Varpininkų Sąjunga.

Studentų Varpo draugija rūpinosi moksleivių organizavimu. Bet šios pastangos nedavė žymesnių rezultatų.

Dr. J. Mališka sekmadienį KL Katalikų darugijos parengime skaitė įdomią paskaitą estetikos klausimais.

Danutė Vekterytė išvyko į kelionę, kurios metu yra numatiusi aplankyti 15 valstybių.

Dr. J. Mališka sekmadienį KL Katalikų darugijos parengime skaitė įdomią paskaitą estetikos klausimais.

Danutė Vekterytė išvyko į kelionę, kurios metu yra numatiusi aplankyti 15 valstybių.

Dr. J. Mališka sekmadienį KL Katalikų darugijos parengime skaitė įdomią paskaitą estetikos klausimais.

Danutė Vekterytė išvyko į kelionę, kurios metu yra numatiusi aplankyti 15 valstybių.

Dr. J. Mališka sekmadienį KL Katalikų darugijos parengime skaitė įdomią paskaitą estetikos klausimais.

Danutė Vekterytė išvyko į kelionę, kurios metu yra numatiusi aplankyti 15 valstybių.

Dr. J. Mališka sekmadienį KL Katalikų darugijos parengime skaitė įdomią paskaitą estetikos klausimais.

Danutė Vekterytė išvyko į kelionę, kurios metu yra numatiusi aplankyti 15 valstybių.

Dr. J. Mališka sekmadienį KL Katalikų darugijos parengime skaitė įdomią paskaitą estetikos klausimais.

Danutė Vekterytė išvyko į kelionę, kurios metu yra numatiusi aplankyti 15 valstybių.

Dr. J. Mališka sekmadienį KL Katalikų darugijos parengime skaitė įdomią paskaitą estetikos klausimais.

Danutė Vekterytė išvyko į kelionę, kurios metu yra numatiusi aplankyti 15 valstybių.

Dr. J. Mališka sekmadienį KL Katalikų darugijos parengime skaitė įdomią paskaitą estetikos klausimais.

Danutė Vekterytė išvyko į kelionę, kurios metu yra numatiusi aplankyti 15 valstybių.

Dr. J. Mališka sekmadienį KL Katalikų darugijos parengime skaitė įdomią paskaitą estetikos klausimais.

Danutė Vekterytė išvyko į kelionę, kurios metu yra numatiusi aplankyti 15 valstybių.

Dr. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakaraus ir šeštadieniais pagal susitarimą.

(1082 Bloor W., Toronto)
(i rytus nuo Dufferin St.)
Raštinė: LE 4-4451

"VARPO" CHORO

KONCERTAS

numatomas gegužės 5 dieną, Brocton mokyklos puikiose patalpose. Vadovė ir dirigente D. Skrinskaite ruošia speciaų repertuarą ir ruošiasi tautinių šokių grupe su liaudies instrumentalistais.

nuėjo tarnauti raudonajam okupantui.

Be pagrinđinės Varpo draugijos dar veikė atskiros korporacijos: 1928 m. įsisteigė studentų varpininkų vyrų korporacija "Žalgiris". Studentai medikai varpininkai įsteigė savo korporaciją "Ažuolas". 1933 m. studentės varpininkės susiorganizavo korporaciją "Rimtis", kurios globėja buvo išrinkta Felicija Bortkevičienė. Prekybos Institute Klaipėdoje ir Žemės ūkio Akademijoje Dotnuvoje varpininkų srovės draugijos. 1935 m. organizaciniam darbui koordinuoti įsisteigė Studentų Varpininkų Sąjunga.

Studentų Varpo draugija rūpinosi moksleivių organizavimu. Bet šios pastangos nedavė žymesnių rezultatų.

Dr. J. Mališka sekmadienį KL Katalikų darugijos parengime skaitė įdomią paskaitą estetikos klausimais.

Danutė Vekterytė išvyko į kelionę, kurios metu yra numatiusi aplankyti 15 valstybių.

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

P. ADAMONIS
Chartered Insurance Broker
3907 ROSEMONT BLVD.
Tel. OFF.: 722-3545 RES. 256-5355
S-tos "Lite" nr. 752D

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS
ŠEŠTADIENIS PER **CFMB** STOTI
BANGA 1410, 10:00 VALANDĄ VAKARŲ
Programos vedėjas L. Stankevičius
TEL. 669-8834.

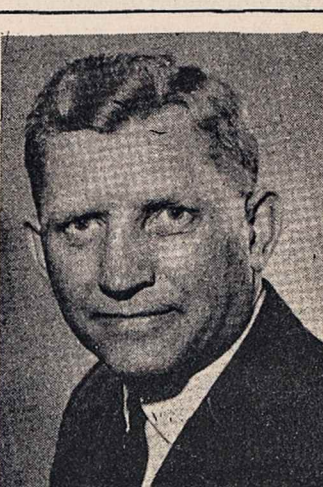
A. J. Norkeliūnas
Commissioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS
6695 - 35th Avenue, Rosemount, (kamp. St. Zotiuko)
Montreal. Telefonas RA. 7-3120

Keating FORD
Sales Limited
4475 BANNANTYNE AVE.,
VERDUN, QUE.

FALCON -- FAIRLANE
GALAXIE -- THUNDERBIRD
MUSTANG -- TRUCKS
USED CARS
1 year guarantee

Kreipkitės į
LEO GURECKAS
Sales Manager's Assistant
Keating Ford lietuvių atstovas
769-8831.



Tel: namų 366-2548;
Istoigos - 769-8529.